

מגיל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דהסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק - אלעד

ט' תמוז תשס"ח

בלק

שנה י"ב גליון תקס"ז

תוכן העניינים

- לקח טוב.....עמוד ג'
- דבש תמרים.....עמוד ה'
- בשפתי צדיקים.....עמוד ז'
- פרפראות לחכמה.....עמוד ט'
- ודרשת וחקרת.....עמוד י"א
- פניני התורה.....עמוד ט"ז
- חוקים להורות.....עמוד י"ז
- הילולא דצדיקיא.....עמוד י"ט
- חורבן בית שני.....עמוד כ"א
- משולחן מלכים.....עמוד כ"ג

לא הביט און ביעקב

אזירה הגיגית חופפת ברחובה של עיר, כולם מתכוננים לבואו של המלך, מבואות העיר נתקשמו בקישוטי כבוד וכל העיר לבשה חג, ההתרגשות גדלה לקראת יום המיוחל, מודעות גדולות הכריזו "הנה מלכך בא".

והנה הגיע היום, תושבי העיר עטופים בבגדי שבת מקבלים את פניו ביראת הכבוד, והפמליא המלכותית מתקרבת כשלפני המלך צועדים משמרות כבוד של שרים וקצינים, ובתווך עובר המלך וכתר לראשו משובץ באבנים מרהיבות עין, לאורך כל הדרך נשמעות קריאות "יחי המלך".

הכבוד והמלכות הרוממה כמו נפסק כליל כשלתדהמת ההמון נזרקו לפתע אבנים ונפלו על המלך בכבודו ובעצמו, לאחר דרישה וחקירה הוברר שהאבנים הושלכו ע"י קבוצת הילדים ילדי העיירה והן המה שעשו מעשה נפשע זה, המלך ציוה לחקור מי ומי הם הילדים שידם במעל ולהביאם למשפט.

תוך כדי דין משפט הודו הילדים באשמה, כשעל המחנך שלהם הוטל המשימה ללמד זכות עליהם, ואכן למרות שאשמתם היתה ברורה והעונש שהיה מיועד להם היה המור, קם המחנך ואמר: יש לי עדות שמהמקום שם עמדו הילדים עלו קולות תרועה רמים, והנערים בהתלהבותם צעקו בכל כוחם: יחי המלך, יחי המלך!

אם כן איפוא - המשיך המחנך - לא יתכן שילדים המריעים "יחי המלך" מתכוונים לזלזל בכבוד המלך, ואין זאת אלא שמעשה שובבות ופיזיות בלבד הוא שהביאם להשליך אבנים, והדבר לא נעשה מתוך כוונת זלזול במלכות.

לשמוע דברי הסניגוריא המחוכמים של המחנך, היקל המלך בעונשם של הילדים ולא דן אותם כמורדים במלכות.

והנמשל מובן, דהנה אחו"ל שהעונה אמן יהא שמיה רבא בכל כוחו קורעים לו אפילו גזר דין של שבעים שנה, ואפילו שמוץ מינות ועבודה זרה נמחלים לו, וההסבר הוא שכשאומרים "יתגדל ויתקדש שמיה רבא" והוא עונה אמן מעומק לבו, מוכיח בזה שהוא מכבד את מלכו של עולם, ומכיר במלכותו ורוצה באמת ובלבב שלם שכבוד שמים יתגלה ויתגדל לעיני כל באי עולם.

ולפיכך כל עוונותיו והטאיו נחשבים אז בשמים כדברים שאינם נובעים מפנימיות לבבו, ומקלין בענשו כי מקום יש ללמד עליו זכות שלא עשה אותה אלא מתוך ילדות ורוח שמות שנזרקה בו.

ועל כך נאמר בפרשתן "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל", והמעם מפני ש"ה' אלוקיו עמו ותרועת מלך בו", כלומר שבפנימותו ובהיכלו כולו אומר כבוד למלך ומעתייר בכל לבבו ונפשו שיתגלה ויתרומם כבוד מלכותו יתברך שמו עלינו מהרה.

קול יסודי התורה

03.6171120 - 2171

מס'	שיעור השבוע הבעל"ט
42	יום ראשון ביצה דף ד':
51	יום שני ביצה דף ה':
52	יום שלישי ביצה דף ה':
61	יום רביעי ביצה דף ו':
62	יום חמישי ביצה דף ו':
	ער"ש ושכ"ק - חזרה

7.27	זמן הדלה"י	8:20	ס"ז קד"ש א
7.12	ירושלים	9:14	ס"ז קד"ש ב
9.02	זמן מוצש"ק	9:49	ס"ז תפלה א
9.04	ירושלים	10:25	ס"ז תפלה ב

CENTRAL INSTITUTIONS
OF SATMAR
KIRYAS JOEL - BNEI BRAK

מרכז המוסדות הרבינו יואל
מסאטמאר
קרית יואל - בני ברק

נתייסד ע"י מרן רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע - בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

גדה הצדק צב"י תפארתו - יעלה גא על ראש שמחתו שיר וקול תודה

מעומק הלב פנימה, קול מכרכים נשא ונרימה, בכרכת מז"ט לככית וחמה, קדם מע"כ האי צנח
דדחבא, הריף ובקי בהוויות דאב"י ורכא, מרביץ תורה לנטעי נאמנה, מלא חכמה דעה ותבונה, נהגם
ממנו עצה ותושיה נכונה, עומד לימין הנהלת המוסדות בהתמסרות נאמנה, בכל עת ועונה, פעליו
הכבירים והברוכים משבחים בשפתי רננה,

הרב צבי יודא ווייס הי"ד

חבר הנהלת מוסדותינו

לרגל שמחתו באירוסיו בתו הכלה הח' שתחי'
עב"ג הבחור החשוב והמצויין כמר יואל משיה גליק זי"ו
למזל טוב ובשעשו"מ

זכות רבותה"ק יעמוד לו להתברך בכל ברכאן דנפישא, בשכר עמלו בהרחבת גבולי הקדושת,
ויושפע לו אושר ועושר במידה גדושה, ויזכה להרבות ולהטיב בפעולותיו הנמרצים למען המוסדות,
ובמועשיו הטובים להרמת קרן התורה והחסידות, וזכות הרבים יגן בעדו ובעד ביתו, ותעמוד לעד
צדקתו, ותמיד נספר תהילתו.

החותמים למען שמו באהבה ובהודאה

הנהלת המוסדות

לקה טוב

**ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים,
ע"ד מוסר וחסידות נאמרים**

כי רב הוא, רב הוא בנימ' ב' פעמים אמר
יהא שהיה ירא מישראל, שע"י אמן יהא
שמה רבא רב חיליה לגרשו ולהכחידו
כלה. (ארן ערות)

☆

לא אוכל לעבור את פי ה', לא אוכל
היינו אי אפשר להכיל זה לעבור את פי ה'
היינו לדבר דיבורים של השי"ת מאותיותיו
הקדושים רק בהעברה בעלמא כלי שום
כוונת הלב. (דגל מחנה אפרים)

☆

במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה,
במשעול הכרמים פי' כשהאדם עוסק
בענייני גשמיים, גדר מזה וגדר מזה פי'
צריך לעשות לעצמו גדרים וסיוגים.
(דברי שמואל)

☆

**כי מראש צורים אראנו ומגבעות
אשורנו,** דבלעם אמר כי מראש צורים
אראנו, היינו דמעשה אבותיהם בידיהם,
ומגבעות אשורנו רצ"ל וגם מהויקים
במעשה אמהות לילוך בדרכיהם, ולזה אין
לו שום אחיזה בהם. (בארות המים)

☆

הן עם לבדד ישכון, הן מלשון גהלים
עוממות פי' שמרגיש בנפשו קרירות
התלהבות הנוער בקרב, ע"י יצר הרע,
העצה היועצה, לבדד פי' שיתבודד, ישכון
בינו לבין קונו בכל עת ורגע. (אור לשמים)

☆

תמות נפשי מות ישרים, תמות לשון
ביטול נפשו הוא הרצון ר"ל שתתבטל
רצוני אשר אני רוצה להכניס בהם תאות
הגופניות, על ידי מות ישרים, פי' ע"י מה
בני ישראל הולכים תמיד במסיו"נ, ישרים
ר"ת א'מן יהא ש'מיה ריב'ה, דהעונה בכל
כווח זהו מסיו"נ, וכזה מבטל תאות היצר.
(תפארת שלמה)

☆

**לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל
בישראל,** ה' אלקיו עמו, יעקב הוא פנמיות
הלב, וזהו לא הביט און ביעקב היינו
פנמימיות לבבכם בחלק היעקב, ולא ראה
עמל בישראל, ה' אלקיו עמו היינו כי
פנימיות נשמתם היא חלק אלקי ממעל.
(ישמח ישראל)

**לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל
בישראל וכו',** פי' ולא ראה עמל בישראל
היינו המחשבה דהקב"ה אינו מצרף
מחשבה רעה למעשה אצל ישראל, אבל רק
באופן אשר ה' אלקיו עמו, שהוא מאמין
בה', דאו יש לו חזקת כשרות, ומעמידין
אותו על חזקת. (באר מנחה)

☆

לא הביט און ביעקב, כשהאדם
במדריגת יעקב צריך לראות שלא ימצא בו
חטא ועון, ואז ולא ראה עמל בישראל,
שמונע לו מדריגת ישראל בלא עמל כל כך.
(זרע קודש)

☆

ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו, ה' אלקי
ישראל בנימ' תרי"ג והיינו ה' אלקיו עמו
עם ישראל, יהיה בנימ' תרי"ג, ועי"ז
ותרועת מלך בו, דע"י התורה מלכותו בכל
משלה. (חתם סופר)

☆

ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו, מפני
מה ה' אלקיו עמו, מפני ותרועת לשון
שכירה מלך בו, שהיציצה מנרה בו ביותר
והוא מנצחו לכך ה' אלקיו עמו.
(אור פני משה)

☆

**כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל
קל,** היינו שיהיה זמן שישראל יהיו חשובים
כ"כ שהשי"ת גזור והצדקים מבטלו, וזהו
שיאמר ליעקב ולישראל מה פעל קל,
שיאמר להם פעולתו שיתבטלו הגזירה
שגור. (אך פרי תבואה)

☆

הן עם כלביא יקום, הן בלשון יוני אחת,
עם אחדות עם הקב"ה צריך בר ישראל
לקום בבקר, והאחדות הוא שיעשה רק
לרצון והתאחדות להשי"ת. (בית אהרן)

☆

וירא את ישראל שוכן לשבטיו,
ברש"י ראה שאין פתוחהו מכוונים זה
כנגד זה, ונראה פשוט דהוא מדה כנגד
מדה, שהם שמרו עצמם מלהסתכל בפתח
חברו לראות בעסקיו שלא להכניס עין
הרע, כנגד זה הגין השי"ת עליהם שלא
ישלוט בהם עין הרע מבלעם הרשע.
(מאור ושמש)

שתם העין, ברש"י סומא באחת מעיניו
היה ר"ל שאע"פ שהיה מסתכל ויודע
גדלות הכורא ב"ה וב"ש שהרי היה נביא,
מ"מ לא היה מסתכל בשפלות עצמו,
והיה סומא באחת מעיניו, ולכן היה סופו
מה שהיה יורד לבאר שחת רח"ל.
(אמרי יוסף)

☆

מחזה שדי יחזה נופל וגלוי עינים,
אפילו מי שמחזה ה' יחזה, שרואה מה
שעושים בשמים וכל היכולות פתוחין לפניו,
מ"מ נופל יוכל ליפול ח"ו בנוקבא דתהומא
רבא, אם יש לו גילוי עינים ר"ל, וד"ל.
(אילנא דחיי)

☆

מה טובו אהליך יעקב, אהליך
נוטריקון היכון לקראת אלקיך ישראל,
כפרש"י לשוב מרשעך, ואז נאמן ה'
בהבטחתו, אם אתה ירא אותי, כל התורה
דבר קמן הוא ואני נותנה בלבך.
(מקרי דודיק)

☆

**מה טובו אהליך יעקב משכנותיך
ישראל,** מה טובו אהליך הוא כאהל
לפרקים, היינו אלו הקובעים עיתים לתורה
ועוסקים ג"כ בדרך ארץ לפרנס משפחתם,
ומשכנותיך ישראל הם ת"ח שתורתן
אמונתן, משכנותיך ששכינה שרויה
בתוכן. (פנים יפות)

☆

יזל מים מדליו זרעו במים רבים, בא
לומר יזל מים זה המקטין עצמו דוגמת מים
שהולכים מדליו מגבוה לנמוך, עי"ז זרעו
שיהיה לו בנים, במים בתורה, רבים
גדולים וחשובים.
(נועם מגדים)

☆

וקרקר כל בני שת, הכלל לעבודת
הבורא צריך האדם להתלהב, אבל לדבר
גשמי אמור להתלהב וזהו וקרקר לשון קר,
שת הוא לשון התגלות שהוא החיצוניות
שהוא בגלוי צריך להיות קר, שלא יהיה
ח"ו שום התלהבות.
(קדושת לוי)

☆

ויקח רמח בידו, רמח שהיה מוכן
להקריב כל רמח איבריו, לעשות רצון
השי"ת.
(נועם אלימלך)

KOELLE AVRICHIM ATZEI CHAIM
DSATMAR
KIRYAS JOEL BNEI BRAK
3 KEDUSHAS YOM TOV ST. BNEI BRAK

כולל אברכים עצי חיים
דיסאטמאר
קרית יואל בני ברק
רחו קדושת יום טוב 3 בני ברק

מיסודו של כ"ק מרון רביה"ק בעל ברך משה ז"ע - בהדרכת והמשכת מ"מ כ"ק מרון רבינו הגה"ק שליט"א

לחן ולכבוד צב"י תפארה

בברכת התורה, נברך בזאת השורה, ברכת מול טוב בשפה ברורה, וכל שבח ושירה, קדם מעלת כבוד הא"י גברא יקירא, ארי שבחבורה, גריס באורייתא תדירא, חשיכה כאורה, מסור בלוי"ט למענינו, מרים על נס קרן התורה בתוכינו, מלא חכמה ומדע, אוצר כל כלי חמדה, חריף טובא ובקי, משנתו קב ונקי, רב פעלים בקרב מוסדותינו המפוארה,

הרה"ג ר' צבי יודא ווייס שליט"א

לרגל שמחת אירוסיתו בתו הח' שתח' למז"ט ובשעטו"מ

ויה"ר שיזכה לראות ולרוות מכל יוצ"ח רב זענוג ונחת, מתוך שמחה והרחבת הדעת, ויזכה להמשיך בהרבצת התורה, בשמחה ואורה, ואך ששון ושמחה בביתו יהי שורה, עדי נזכה לביאת נואל צדק במהרה, אמן.

המברכים ביקרא דאורייתא

הנהלת הכולל רבנן ותלמידיהון

בית המדרש דהסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרון אדמו"ר הגה"ק שליט"א

זכרון מאיר - בני ברק

מודעה רבה לאורייתא

הננו מודיעים בזה לכל אנשי שלומינו הע"י

כי אי"ה ביום שבת קודש אחה"צ ילמד

הר"ר מרדכי ננימין אלטער יאזשעף שליט"א

שיעור בפרקי אבות עתובל בדרוש עוסר ואגדה

בשעה 6.45 בדיוק בבית מדרשינו

גברת שבתא טבא

הגבאים

דבש תמרים

**פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

מה אקב לא קבה אל ומה אזעום
לא זעם די וגוי, כי מראש צורים
אראנו וגוי. נראה לפמשייכ בשלייה
עה"פ וזכרתי את בריתי יעקב וגוי
דקשה הא פסוק זה הוא של נחמה
ואיך הפסיק בזה בתוך הקללות, ותי
כי אף זה הוא מתוכחת מוסר כי
אינו דומה רשע בן רשע החוטא
לרשע בן צדיק שראה אביו מתנהג
בחסידות, ועייז אמר וזכרתי לך מה
שאתה מזרע אבות הקי עייכ, וזהו
מה שביקש יעקב בסודם אל תבא
נפשי ופירשיי זה מעשה זמרו וכו',
שיעקב אבינו התפלל על בניו שלא
יזכר להם בחטאם שהם מבניו של
יעקב ויגדל אשמתם, וייש מה אקוב
לא קבה אל והיינו כי אף כאשר היו
ראויין לקללה כפירשיי שם לא קבה,
וממשיך לפרט איך היו ראויין לקללה
כי מראש צורים אראנו ומגבעות
אשרנו והיות שהם מזרע קדושים
ומהורים הרי עייז יגדל חטאם ביותר,
ומי"מ לא הסתכל הקבי"ה לזה
כבקשת יעקב אבינו, ואייכ אין בידי
לקללם. **(עצי חיים)**

וירא בלק וגוי. איתא בבח"ט וירא
בלק ראה שעמדה לו חמה למשה
במלחמת סיחון, ויש לפרש עפיי"מ
דאי בגמי מאי וידוע דעת עליון
שהיה יודע לכון אותה שעה
שהקבי"ה כועס בה וכו' אימתי רתה
אמר אביי בתלת שעני קמיי"תא, וכי
התוסי שהוא כדאמרינן בסמוך בשעה
שהחמה זורחת שמלכי מזרח ומערב
מניחין את כתריהן ומשתחווין להמה
מיד כועס הקבי"ה וכו', ולפייז יבואר
דהנה כשהעמיד משה החמה נעשה
ערבוב בהזמנים, ואפשר שבבוקר
כשהיתה צריכה לזרוח יצא מסדר
הילוכו ואייכ לא ידעו המלכים מתי

להשתחוות, ונמצא שעייז נתבטל
זעמו של הקבי"ה כיון שלא השתחוו
המלכים להחמה, וייש דכשראה בלק
שמשה רבינו יכול להעמיד את
החמה, ואייכ ישתנה אותו הרגע,
ותפרע כל עצתו. **(דברי יואל)**

עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו
כלחוד השור את ירק השדה. וכמדי
מה שור מננה בקרניו אף אלו
מנחין בתפלתן, ויבואר בהקדם דברי
הקדושת יוי"ט בשם מהרי"א
מזידטשוב לפרש הכתוב ואתה נותן
להם את אכלם בעתו, כי בניי אינם
נתונים כלל תחת העת והזמן
ואדרכא כל הזמנים והעתים נתונים
תחתיהם, ואפיי בעתים שהזמן גרמא
לתגבורת הדינים חיו יש כה בידם
להמיתקן ולהפכן לרחמים וחסדים,
וזהו הכוונה ואתה נותן להם את
אכלם בעתו, פיי בעתו של האיש
הישראלי כי העת הוא שלו וניתן
תחת ידו עייכ, והנה כה זה הוא רק
עיי התפלה המעורר עת רצון למעלה
והנה דרשו חז"ל וידוע דעת עליון
שהיה יודע לכון אותה שעה
שהקבי"ה כועס בה, וזהו ביאור דברי
המדרש שהודיע בלק לבלעם מה שור
מננה בקרניו אף אלו מנחין
בתפלתן, שלא יעלה בידו לקלל את
בניי באותה שעה שכועס בה
הקבי"ה לאשר העת והזמן הניתן
תחת ידם ובכח התפילה יכולים
להפוך אותה השעה לעת רצון כחסד
וברחמים. **(ברך משה)**

אל מוציאם ממצרים כתועפות ראם
לא. ופירשיי כתועפות ראם לו הוא
לשון עוף יעופף, ויי"ל דהנה הקשו
המפרשים האיך הוציא הקבי"ה את
בני ישראל ממצרים קודם הזמן של

די מאות שנה כדכתיב ועבדום ועיינו
אותם ארבע מאות שנה וגוי, ונראה
לתרין שהוא מדין כל האמור בפרי
מלך מלך מותר בו וכתוב בפרי מלך
שדתיכם יקה ונתן לעבדיו וקיי"ל
עבדים הקשו לקרקעות ועייכ גם
עבדים יכול המלך ליקח וליתן לאחר
ובכח זה היה יכול לשחרר את
שיעבדום מיד פרעה ועייכ שפיר
יצאו קודם הזמן, אך זהו דוקא
מחמת שיש לנו דין עבדים למקום
כמי"ש כי לי בניי עבדים, והנה בגמי
עבד נקנה בכסף בשטר והזקה הגביה
לרבו קנה הגביהו רבו לעבד לא קנה
ורשביי סיי"ל שהגביה קונה בכל
מקום, ומעתה קשה כמאי קנה אותנו
הקבי"ה ההלא דרכי הקנין שהם
הרחיצו הלבישו לית תפיסא ביה,
וקנין דהגביה פשיטא דלייש אצלו,
וציי"ל כשיטת רשביי דאם הגביהו
רבו לעבד קנה, והשיית הגביה בניי
כמי"ש ואשא אתכם על כנפי נשרים
ואביא אתכם אלי וכו' קנה אותנו
ויש לנו דין עבדים וכדין הוציא
אותנו ממצרים קודם הזמן, ושייה אל
מוציאם ממצרים ואף קודם הזמן דיש
לו דין מלך ואם תאמר איך הם
קנויים לו לעבדים, לזייא כתועפת
ראם לו לשון עוף יעופף היינו
שהקנה אותם הקבי"ה בקנין הגביה
בעת שהובילם ממצרים על כנפי
נשרים לעשות הפסח במקדש.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שלי"ט"א)

הננו להודיע בזה שבליל שב"ק זו
תקיים ה"באטע" לאנ"ש
בית מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שלי"ט"א
בשעה 11.45

MOSDOS
YITAV LEV
DERABEINI YOEL M'SATMAR
HELHAD

מוסדות
יטב לב
דרבינו יואל מסאטמאר
אלעד

עייש ולוכרו של כייק מרן רבינו הקדושים זי"ע * בנשיאות כייק מרן רבינו הנתיקים שלישייא * בחתולת הנתיק אביי קחילתנו שלישייא

תודה וקול זמרה

באותות הוקרה והודאה, נברך בזה מעומקא דליבאה, ברכת מזלא טבא וגדיא יאה, משמי מרומא עליאה, קדם מע"כ האי גברא יקרא, גרים באורייתא תדירא, הוא הגבר הקים עולה של תורה, בהתמסרותו הנפלאה והשקעתו המרובה לייסוד קריתנו ובית מדרשינו המעטירה, וכך ממשיך לדאוג למענינו תמיד לחיים קרננו לתפארה, במיטב תבונתו עומד לימנינו בעצה ותושיה נכונה חשיכה כאורה, ורק אודות עזרתו ופעילותו המרובה זכינו להגיע עד הלום בעזר הבורא,

הרה"ג ר' צבי יודא ווייס שליט"א

- לרגל שמחתו באירוסיו בתו הח' שתחי' עב"ג הבה"ח המו"מ בתוי"ש כמד יואל משה גליק ניי"ו למז"ט ובשעטו"מ -

ואלין מליא, יחון לרקיעיא, שבזכות מעשיו ופעלו הברוכים, יזכה לדורות ישרים ומבורכים, בנים ובני בנים כציעים ופרחים, ותמיד נספר תהילתו בחילולים ובשבחים, ויזכה להמשיך בהרחבת גבולי הקדושה בתוכנו על טהרת הקודש מיוסדים ומונחים.

א"ד אסירי התודה והכרכה, החותמים כחוקרה והערכה,
מרדכי גימפל כהן בשם מתפללי ביהמ"ד

יהוד"ה אתה יודוך אחיך

מעומק הלב פניעה, קול עברכים נשא ונריעה, בברכת עזל טוב לבבית וחה, קדם פע"כ האי גברא רבא, צנתר דדהבא, גרים בהוויית דאביי ורבא, עלא חכמה ותבונה, נהנים פענו עצה ותושיה נכונה,

הרה"ג ר' צבי יהודה ווייס שליט"א

לרגל שמחת אירוסיו בתו הח' שתחי' למזל טוב

וצרופה בזה ברכתנו, ותערב לפני ה' עתירתנו, שיזכה לרב תענוג ונחת, תורה וגדולה בעקום אחת, ויזכה להפשיך לישב באהלה של תורה פתוך הרחבת הדעת, וכל טוב סלה.

המאחלים בכבוד ובהוקרה

נפתלי מנחם שטיינמען, אפרים אליעזר טעלער, שמואל צבי ראזמאן
אחיך: שלמה אהרן ווייס

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מביקים

בשפתי צדיקים

כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל

בביאתו של האברך כי הוא נכנס לביהמ"ד באמצע התפילה כשעלה לתורה נתלהב הרב מאוד וקרא בדביקות נפלאה וכשהגיע להפסוק "כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל" החזיר ראשו לאחור פניו נעשו כלפיד אש ועיניו בולטות וכדרכו בקודש בשעת עליית נשמה וקרא ושלש את הפסוק כמה פעמים בדביקות נוראה אחר השבת הרגיש האברך שהוא הולך ומבריא נכנס אל הרבי וסיפר כל הקורות אותו אמר לו הרב: אל תדאג א"ה תהיה בריא כי לא נחש ביעקב ושוב אמר הרבי את הפסוק כמה וכמה פעמים בדביקות רבה, האברך נסע לביתו ובדרך הרגיש שהוא בריא לגמרי כשהגיע סמוך לביתו אמרו לו היהודים הדרים בסביבתו האם שמעת מה היה סופו של המכשף בשבת בבוקר מתו הוא ואשתו במיתה חטופה ושאלם מתי בדיוק היה הדבר אמרו לו בשעה זה בשבת בבוקר אמר להם האברך הרגשתי זאת בלאדי בדיוק בשעה זו בעת שעליתי לתורה.

לא איש אל ויכזב

איש חסיד אחד בא לפני הרה"ק מהוסיאטין ז"ע והרה"ק דיבר עמו מגדולת וקדושת החתם סופר ובקדושת רבו ר' נתן אדלער, ועד כמה גדלה היתה אצל החת"ס הערצה לרבו, יש לראות מתוך הספדו שהספיד אותו: ואמר ככוונת הכתוב "והוא באחד ומי ישיבנו ונפשו אותה ויעש" דידוע דברי חז"ל (שבת ס"ג.) הקב"ה גזר גזירה והצדיק מבטלה, אם כן, כל עוד יש צדיק בעולם, אף אם חלילה הקב"ה יגזור עלינו גזירות, יש לקוות שהצדיק יבטלן, אבל "והוא באחד" כאשר הקב"ה הוא באחד, שעל ידי מות צדיק הדור נשאר השי"ת יחיד – "מי ישיבנו" מי יבטל כעת גזירת המורא מעל עמו ישראל, הרה"ק שתק לכמה רגעים, אח"כ אמר: יוצא שאם אין צדיק אז חלילה אין תקוה לביטול גזירותיו ית, אבל זקני הק' מרוויח אמר עוד יותר, שפי' את הפסוק "לא איש אל ויכזב" אם אין אדם שיביא לך שהקב"ה יבטל דבריו, "ובן אדם ויתנחם" שאין גדול הדור שישפיע שה' יתנחם ממחשבתו לעשות רעה לעמו, אז "ההוא" השי"ת בכבודו ובעצמו, "אמר" אע"פ שאמר, "ולא יעשה" אינו עושה, "ודיבר" אף שדיבר, מ"מ "ולא יקימנה" יבטל את גזירותיו.

אראנו ולא עתה

אחר פטירתו של הרה"ק הבעל התניא נודמן שנכדו ה"צמח צדק" היה בעיר אחת בחתונה, ישבו החסידים בחדר הסמוך לחדרו של בעל הצמח צדק ודיברו ביניהם כי עתה לאחר שנסתלק רבינו, ה' יודע מתי יבוא משיח צדקינו, כששמע הרה"ק מחדרו דברים אלו פתח את הדלת ואמר: הנה זה אמר בלעם: "אראנו ולא עתה", אשורנו ולא קרוב" אבל ישראל צריכים לקוות ולצפות בכל יום, אח"כ אמר: שמעתי מרבינו שהרב המגיד הגדול היה יכול להמשיך יראה עילאה גם בדומם, ואם כן, למה לא עשו כן ואז היה משיח בא, אלא שלא היה עדיין רצון העליון לזה, וכיון שזה תלוי ברצון העליון, מה הנפק"מ אם רבינו נסתלק, כשיהיה עת רצון לביאתו של משיח, בוודאי יבוא.

בעיר סמוכה ללאדי היה אברך אחד מופלג בתורה סמוך על שולחן חותנו והוא היה יושב ועוסק בתורה ברבות הימים ירד חותנו ממעמדו והאברך הוכרח לעסוק במסחר לצורך פרנסתו פעם אחת נסע ליריד לקנות סחורה ובחזרתו עבר דרך יער הסמוכה ללאדי והימים ימי ערב חג השבועות ונזכר בימים מקדם שהיה רגיל להיות בצל הקודש אצל רבו הבעל התניא ונצטער על זה מאוד עד שהחליט לעזוב את העגלה עם הסחורה ביער וללכת ברגל ללאדי וכן עשה והגיע לשם ערב יו"ט סמוך למנחה ונכנס לבית הכנסת וכשראוהו הרב אמר לבנו "האברך הזה נקרא חסיד עם מסירות נפש" בנו התפלא מאוד שכן הרב לא דיבר עם האברך דבר ולא חצי דבר והיון ראה את מסירות נפשו הלך ושאל את החסיד על זה עד שנועד לו דבר המסירות נפש שלו אחרי החג נכנס החסיד להרב והרב נענה לעומתו: העגלה והסחורה תמצא א"ה בשלימות שאלו החסיד מה יעשה שמרגיש שהמסחר מטרידו מתורה ועבודה השיבו הרב: עצתי שתשיג איזה מלון בכפר וזוגתך תעסוק במכירת היי"ש ואתה תוכל ללמוד ולהתפלל בהרחבת הדעת הלך החסיד לדרו עד שבא אל מקום העגלה וראה שהכל עומד על מקומו בשלום ושר אחד נסע דרך אותו מקום וראה מרחוק עגלה טעונה סחורה עומדת ואין איש שם על לב ועומד ומשתאה למראה עיניו והנה רואה האברך שבא על העגלה שאלו השר איך זה עזב את העגלה לבדה ולא חששת שייגנבו אותו צחק האברך ואמר לו: העגלה עומדת כך זה שלושה ימים בלא שומר וסיפר לו את כל המעשה הדבר היה לפלא בעיני השר ואמר להאברך: אני רואה כך שהנך איש כשר וישר ובכך אציע לך עסק בכפר שלי יש מלון טוב והוא מקום פרנסה ואני רוצה להשכיר לך אמר לו האברך כי הוא איש עני ואביון ואין לו כסף לקנות יי"ש ושכר אמר לו השר, אני אתן לך כסף על כל הנצרך ובמשך הזמן תשלם לי נתרצה האיש ונסע לביתו מכר סחורתו ונסע למעון השר ושכר ממנו את המלון והיהודים הדרים בסביבתו אותו כפר הזהירו את האברך שלא ישכור את המלון כי בשכנות אותו מלון דר מכשף גדול וכל מי שדר במלון זה אינו מוציא את שנתו רח"ל, אמר להם האברך: אם רבי הקדוש אמר לי שפרנסתי יהיה מזה אין אני מתירא מכשפים לאחר מספר חדשים החזיר האיש להשר את הכסף שלוה ממנו כי הצליח מאוד בעסק זה ונתעשר בהמלון ויהי כעבור חצי שנה התחיל להרגיש שהוא חולה ומיום ליום הלכה המחלה וגברה עד שכמעט לא היה יכול ללכת ברגליו והבין שזהו מעשה המכשף ומיהר לנסוע לרבו הקדוש והגיע לשם בערש"ק פי בלק בליל שב"ק היה חלש מאוד ולא הלך לביהמ"ד ולמחר לתפילת שחרית התאמץ והלך להתפלל בביהמ"ד ודרכו של הרב הבעל התניא היה שהוא בעצמו היה קורא בתורה וכשהגיע לחמישי ציווה הרב שאותו האברך יעלה לתורה, הדבר היה לפלא בעיני הקהל כי הרב לא היה רגיל להורות מי ומי ההולכים לעלות לתורה ובפרט שהוא לא ידע כלל

מכינה לישיבה קטנה דרבינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

והוא יהי לעטרת צב"י

באותות כבוד ואהבה, נשגר בזה ברכת מזל טבא, קדם מע"כ מגיד שיעורינו, מורה דרכינו ומאיר נתיבותינו, משקיע מיטב תבונתו להרים קרנינו, צב"י ואתרעי בן ומסר לך אורייתא, ותהי ידי אמונה להרים קרנינו למעליותא, מסור למען הצלחתנו באמת ובתמים, מוכתר בדעת חכמים,

הרה"ג ר' צבי יודא ווייס שליט"א

לרגל השמחה שבביתו, שיר ושבח על שפתו, באירוסו בתו,

עב"ג הבחור החשוב והנעלה, מו"מ בכל מידה ומעלה, תורה יר"ש וחסידות אצלו כלולה,

כמר יואל משה גליק ני"ן

למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת

ותהי נא ברכותינו לראשו עטרת, לחן ולכבוד צב"י תפארת, שמשמחה זו יושפע לו רב ברכות ושובע שמחות, וימשיך להורות לנו דרך התורה והיראה מתוך הרחבת הדעת, ויראה פרי בעמלו, ותמיד נודה לשמו ונהללו, ואך טוב וחסד ירדפוהו כל הימים, עדי נוושע בתשועת עולמים, בביאת משיח צדקינו, ומלכינו בראשינו, בב"א.

כ"ד תלמידיו שומעי לקחו המברכים למען שמו באהבה ובהערכה

בכיתה מכינה לישיבה קטנה דרבינו יואל מסאטמאר

אברהם הייעליך, אברהם שלמה לעבאוויטש, אליהו כהן, בנימין פרידמאן, דוד טאבאק, זאב פייזליש, יהושע דייטש, יואל בערגער, יואל צבי גרין, יודא אקער, יודא ראטשילד, יוסף בלאשטיין, יוסף יושע בנעט, יוסף לייב ראטער, יושע האלצער, יחזקאל געטעטענער, יחזקאל שרגא האראוויטין, יחזקאל שרגא געלבער, יחזקאל שרגא יאזשעף, יעקב ביקסנשפאן, יעקב לעבאוויטש, יצחק אהרן גרינבוים, יצחק אייזיק ראטער, ירוחם אלטער ווייס, ישעי' שפילפאן, פאיר (בר"ח) טאבאק, פאיר (בר"ג) טאבאק, ערדכי ברייער, פשה אברהם, פשולם דאוידאוויטש, שפעון א. פינקלשטיין, שפעון שווארץ

גדול העונה יותר פון העברכים, בנך: שאול יו"ט ליפא ווייס

גם אנו מצטרפים לברכה, בהוקרה והערכה, השמחים אתו בשמחה,

העוסקים עמו במלאכת הקודש

נפתלי צבי בראדי, ישראל פרידמאן, גיסך: שפעון יואל בראק, יואל סאנדער

פרפראות לחכמה

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים,
כפתור ופרה משוקדים

לא קבה "אל" שלא אוכל לקלל את ישראל אשר עליהם חופף השם אל ונתן טעם כי מרא"ש צור"ם היינו מראשי התיבות של הצורים אברהם יצחק יעקב ישראל אראנו היינו שם אל שמרמו לחסד כנ"ל. (דברי שמואל)

☆

מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל. ויל"ד שהרי אמרו חז"ל מברכותיו של אותו רשע ניכר מה היה בליבו לקללם ומאי קללה שייך בזה אך נראה עפ"י דאיתא בתנחומא עה"פ אלה פקודי המשכן למה נקרא שמו משכן מפני שנתמשכן בשביל עונותיהם של ישראל דהיינו כשישראל חוטאים ומתחייבים כליה ח"י אז הקב"ה שופך חמתו על עצים ואבנים וזוהו המשכון תחת בני ישראל והנה ב' בתי המקדש שנחרבו הם נגד אברהם שקראו הר ונגד יצחק שקראו שדה אשר השם מורה שאינו משכון קבוע (רק סופו ליחרב ככתוב על הר ציון ששם, וציון "שדה" תחרש) משא"כ בית השלישי שיבנה במהרה מכון כנגד יעקב שקראו בית שמוכנ לדירת קבע ולעולם לא יחרב וז"ש בלעם הרשע מה טובו היה אם אהליך יעקב היינו שב' בתי המקדש (שנקראים "אהל" ארעי) יהיה מכון כנגד יעקב אשר קראו בית ולא יוכל ליחרב ואז יהיה משכנותיך ישראל שיתמשכנו ישראל בעצמם ולא יוכל ה' לשפוך חמתו על עצים ואבנים. (דברי מהרי"א)

☆

מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל. בגמ' מברכותיו של אותו רשע ניכר מה היה בלבו לקללם, וצ"ב מנ"ל הא, ונל"פ דהנה ידוע דהצדיקים מכונים בשם ישראל ובינונים בשם יעקב, ואיתא בגמ' (תענית ט"ז) בברכה מתחיל מן הגדול ובקללה מתחילין מן הקטן שהרי הנחש נתקלל תחילה ואח"כ האדם, וא"כ קשה על בלעם שאמר מה טובו אהליך יעקבאלו הבינונים ואח"כ משכנותיך ישראל אלו הצדיקים הרי בברכה מתחילין מן הגדול, ועכ"ח צריך לומר שהי' בלבו לקללם והתפיס בפ"י יעקב בתחילה להתחיל הקללה מן הקטן רק שהמלאך לא הניחו. (בנין אריאל)

☆

וירא פנחס בן אלעזר וכו' ודרשו חז"ל במס' סנהדרין וירא פנחס ראה מעשה וניכר הלכה אמר לו לא למדתני בדרתך מן ההר הבועל ארמית קנאין פוגעין בו, וצ"ב מהו הכוונה במה שאמר בדרתך מן ההר, ומאי טעמא למד אותו אז דיקא הלכה זו, וי"ל דהנה יש שני פירושים עה"כ לא יהי' בך אל זר, חז"ל פ"י דקאי על המשבר כלים בחמתו כאילו עובד ע"ה, והזוה"ק פ"י לא יהי' בך אל זר זה הבועל ארמית, והנה ברדת משה מן ההר כאשר חרה למשה רבינו ע"ה על מה שעשו את העגל ושיבר הלוחות, ובאותו פעם הקשה פנחס למשה רבינו ע"ה הרי המשבר כלי בחמתו כאילו עובד ע"ה דכתיב לא יהי' בך אל זר, ואז השיב לו משה דלא קאי הפסוק הנ"ל על השובר כלים בחמתו אלא כדברי הזוה"ק שזה קאי על הבועל ארמית, וז"ש לו לא כך למדתנו בדרתך מן ההר כנ"ל. (כסף נבחר)

עתה ילחנו הקהל את כל סביבותינו כלחוך השור את ירק השדה. וצריך ביאור אמאי נקטו לשונם במשל כלחוך השור וגו', והנה לכאורה קשה למה פחדו מישראל הרי ישראל היו עומדים ומוזהרים אל תצר את מואב ואם כן אי אפשר להם לישראל שיציערו את מואב, אלא יש לומר שחששו שימסרו ביד אומה אחרת, וישראל יכבשו את מואב מיד אותה האומה, וכפי שאכן היה על ידי סיחון כמ"ש חז"ל עמון ומואב טהרו בסיחון. והנה ארבע דרגות ישנן בבריאה דומם צומח חי מדבר, ועל האדם להעלות באכילתו את הדומם צומח חי לבחינת מדבר וירק השדה שאין אדם אוכלו אינו יכול להתעלות לבחינת מדבר כי אם על ידי אמצעי, דהיינו ע"י הבהמה שאוכלתו ומתעלה לבחינת חי, ואח"כ כשהאדם אוכל את בשר הבהמה, מתעלים שניהם גם יחד לבחי' מדבר. וזוהו שאמרו עתה ילחנו הקהל כלחוך השור את ירק השדה, כלומר, כמו שירק השדה מתעלה ע"י אדר, דהיינו השור כן ילחנו הקהל, שיתעלה ארץ מואב וימסר לישראל על ידי אמצעי, דהיינו אומה אחרת. (קדושת לוי)

☆

אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבור פי ה' אלוקי לעשות קטנה או גדולה. והנל"פ ע"פ דברי המדרש ביקש בלעם לפתוח את פיו בא מלאך וסתמו הה"ד מה אקוב לא קבה אל ביקש לסתום את פיו בא מלאך ופתחו הה"ד ומה אזעום לא זעם ה' והוא פלאי אך י"ל דשם אלוקים הוא מדת הדין ושם אל מורה על רחמים וכמא"ה חסד אל כל היום ושם הוי' הוא רחמים ושם י"ה הוא להיפוך וכדכתיב יסור יסורנו יה וזוהו מן המצר קראתי יה ואנו מבקשים עננו במרחב יה שיתרחב שם יה לשם הוי' בשלימות ובוהו יובן דברי המדרש שבלעם רצה לקללם ע"י שם של מידת הדין וזוהו ביקש בלעם לפתוח את פיו ולומר שם אלוקים בשלימות ובא מלאכך וסתמו מיד אחרי שאמר אל ונמצא שאמר שם של רחמים וז"ש הה"ד מה אקוב לא קבה אל שבלעם אמר איך אקלל את ישראל הלא לא יוכלו לקלל בשם אל ושוב רצה לסתום את פיו דהיינו לקלל את ישראל בשם יה שג"כ רומז על דין ורצה לסתום את פיו מיד כשאומר יה ובא מלאך ופתחו שיאמר השם הוי' בשלימותו והה"ד ומה אזעום לא זעם ה' היינו שלא יכולים לקלל בשם הוי'. וזוהו שאמר הכתוב אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבור פי ה' אלוקי לעשות קטנה" משם הוי' או "גדולה" משם אלוקים ורק את אשר ישום בפ"י אותו אשמור לדבר. (הגרי"א מוילנא)

☆

מה אקוב לא קבה אל כי מראש צורים אראנו י"ל עפ"י הישמח משה (פ"י יח"ז) שמפ' הטעם שאהדרי' קרא לשם יעקב אחרי שקראו ישראל לא כן אצל אברהם שהקרא לאברהם אברם עובר בעשה כי ר"ת אברהם יצחק יעקב ישראל עולה כמספר שם א"ל לרמוז בזה שחסד אל חופף על ישראל בכל זמן ובוהו מפרש הפסוק לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל דווקא ולא יעקב וזשה"כ מה אקוב

התאחדות אנרכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל – בני ברק

לחן ולכבוד צב"י תפארה

באותות כבוד ואהבה, נשגר בזה ברכת מזל טוב, אל מע"כ ידידנו היקר האי צנתר דדהבא, לן בעומקא של הלכה ובהוויות דאביי ורבא, רץ כצב"י לעשות רצון כ"ק רבינו הגה"ק שליט"א זה רבות בשנים, במסירות נפלאה וברוח נאמנים, עומד בראש מערכות ישראל בעוז ובגבורה, עושה ומעשה למען הפצת שיטת רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע הברורה, שמו הטוב מהללים בשבח ובשירה, מרבה פעלים לתורה ולתעודה בקרב קהילתינו המעטיירה,

הרה"ח ר' מנחם צבי ראטער שליט"א

לרגל שמחת הולדת נכדו ני"ו למזל טוב אצל בנו הר"ר שמעון הי"ו

והנה כי כן יבורך גבר ירא ה' מרובים, ידידנו הנכבד והמפואר ירא ושלם, עוסק בתורת ה' יומם וליל, מידותיו היקרים אין לפלל,

הרה"ח ר' משה יעקב ראטער שליט"א

וצרופה בזה ברכותינו, בשם כל קהל עדתינו, שמשמחה זו יושפע לו רב ברכות ושובע שמחות, מתוך אושר ועושר בבת אחת, ויזכה להמשיך בפעליו הכבירים בהרמת קרנינו, ובמעשיו הברוכים למען כבוד בית חיינו, ובהפצת שיטת רביה"ק זי"ע בארצינו, עדי עד נזכה לביאת משיח צדקינו, ומלכינו מרן רבינו שליט"א בראשינו, בב"א

החותמים למען שמו באהבה ובהערכה **הגבאים**

שיר המעלות לדו"ד

ברוך שיר ושבת, ברכת מזל טוב נשא ונברך, אל מול פני מע"כ אבינו – חותנינו יקרנו, הצמוד באהבה בקירות לבבינו, ומסור בלונ"ח למענינו, האדם היקר המהולל בתשבחות, רב תבונות ונעים הליכות, ויהי דו"ד בכל דרכיו משכיל, על כל יודעיו ומכיריו אהוב ומהולל, תהילתו ושבתו בפי כל,

הרה"ח ר' דוד שלאמאויטש הי"ו

ומנשים באוהל תבורך אמינו – חמותנו החשובה שתחי' לאויט"א

לרגל שמחתם באירוסים נכדתם הח' שתחי' לעז"ט ובשעטו"ע

בת חתנם כבנם גסינו היקר החשוב והנעלה, נודע לשם ולתהילה, פרבין תורה, בפוסדותינו הפעטיירה,

הרב צבי יואל ווייס הי"ו

וברכותינו הנאמנה צרופה ואמורה, בזאת השורה, בשפה נעימה וברורה, שתראו ותרוו מכל יו"ח רב תענוג ונחת דקדושה, עם כל ברכאן דנפישא, ומשמחה זו יושפע לכם רב שמחה ואורה, בנים ובני בנים עוסקים בתורה, וכל טוב סלה.

כעזרת וברכת גמכם – חתנים

שאנל יו"ט ליפא, שלמה ישעיה, אשר לעמל, שלאמאויטש.

מאיר צבי שווארץ, יואל כה, מאיר צבי ווייס, יחזקאל כץ

**ענינים נפלאים, בסוגיות ובפולפולים,
שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים**

ודרשת והקרת

בענין קריאת שמע בלי תפילין – הן עם כלביא יקום (בלק כ"ג כ"ד)

לקבל עול מלכות שמים, ואפשר שזה נרמז בדברי רש"י ז"ל, ובכוונה מיוחדת שינה הסדר במה שכתב דכשהן עומדין משינתם שחרית חוטפין מצות קורין ק"ש ומניחין תפילין, דמקבלין עליהן עול מלכות שמים תחילה מיד בקומם משנתם, ואה"נ דאח"כ קורין עוד הפעם ק"ש בתפילין כהלכתם וכדינו לכתחילה, אלא דק"ש ראשונה הוא משום קבלת עול מלכות שמים, עיי"ש.

עוד ישוב נפלא ע"ד רש"י מובא בברך משה (פר' בלק עמ' רל"ב), בהקדם חידושו של מרן רביה"ק זי"ע (בלק שבהיות ישראל במדבר לא קראו שמע בפרשת ואהבת ופרשת והי אם שמוע, אלא פרשת בלק, דבגמ' (ברכות יב:) איתא שבקשו לקבוע פרשת בלק בקריאת שמע, ולא קבעוהו מפני טירחא דציבורא עיי"ש. ומבאר מרן זי"ע שטירחא דציבורא שייך דווקא כשישראל טרודין על המזיחה ועל הכלכלה ושאר טירדות העולם, אבל בזמן שהיו ישראל במדבר ואכלו את המן ולא היה להם שום טירחא, רק כל היום עבדו את ה', אץ שייך טירחא דציבורא, ולפי זה יתכן שאמרו פרשת בלק בקריאת שמע.

ומוסיף רבינו ומה גם למ"ד (גיטין ס.) תורה מגילה ניתנה, וכל פרשה בשעה שנאמרה ניתנה מיד לישראל, א"כ כשניתן להם פרשת בלק לא נאמרה להם עדיין פרשת ואהבת ופרשת והיה אם שמוע, שהרי הן נאמרו במשנה תור ה', נמצא שלא היה להם עדיין קריאת שמע אחרת רק פרשת בלק, עכ"ד.

ולפי זה מוסיף רבינו לחדש כי בעת ההוא שהיו במדבר לא היו צריכין לקרות שמע עם תפילין, שהרי כל הטעם שצריך להיות מעוטר בתפילין הוא כדי שלא יהיה כמעיד עדות שקר בעצמו אם אינו מניח תפילין בשעה שהוא קורא וקשרתם לאות על ידך והיו לטוטפות בין עיניך, אבל לפי האמור הרי דור המדבר לא קראו פרשה זו דהרי עדיין לא ניתנה, ורק קראו פרשת בלק וא"כ הרי לא היה להם חשש דעדות שקר, וא"כ לא היו צריכין להניח תפילין, וא"כ מיושבין דברי רש"י כמין חומר, עכ"ד ודפח"ח. וועיין עוד שמביא עוד כמה תירוצים נפלאים ליישב דברי רש"י

בס' מקדש מלך מביא בשם האריז"ל דיש לקרות ק"ש בבוקר בעת עמודים ממיטתם תיכף אחר ברכת התורה, דאין רוח הטומאה סר מרמ"ח אבריו של אדם עד שיקרא רמ"ח תיבות של ק"ש.

וכן מביא הרה"ק מאלעסק זי"ע בסידור לב שמח בשם חותנו הרה"ק השר שלו' מבעלזא זי"ע, וכן מנהג חסידים ואנשי מעשה.

הנה רש"י בפרשתן עה"פ הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא וגו', פירש כשון עומדין משינתם שחרית, הן מתגברים כלביא וכארי לחטוף את המצוות, ללבוש טלית ולקרוא את שמע ולהניח תפילין, וכן הוא לשון הרבינו בחי על פסוק זה.

ובס' שם אפרים ועוד מפרשים דקדקו על רש"י דהוי ליה למימר איפכא דהיינו קודם הנחת תפילין ואח"כ קריאת שמע, דהרי איתא בגמ' ברכות (ד:) אמר עולא כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאילו מעיד עדות שקר בעצמו (פי' שהרי אמר וקשרתם לאות על ידך והוא אינו מעוטר בתפילין), וא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן כאילו הקריב עולה בלא מנחה וזבח בלא נסכים ע"ש. וא"כ הרי בשעת ק"ש צריך שיהיה עליו תפילין, וכן נפסק בשו"ע (או"ח סי' כה סעי' ד) צריך שיהיה תפילין עליו בשעת ק"ש ותפלה.

ועל כן כתב השם אפרים דצ"ל דרש"י לא דק בסדר קדימתן, ובמדרש תנחומא (בפרשת בלק סי' ח) כתב ק"ש קודם הנחת תפילין, עיי"ש.

ומרן זי"ע בדברי יואל (פר' שמוח) מביא בתוה"ד התמיה על פירש"י, וכותב דלשטת הלבוש (שם) נחא דכתב דבדיעבד אינו מעכב זה את זה, ואין לו לאחר זמן קריאת שמע בשביל ציצית ותפילין, דיש לפרש בדברי הגמ' דאינו כמעיד עדות שקר בעצמו, רק אם אינו מניח תפילין כלל אבל אם מניחם אח"כ לית לן בה, אבל לד"ה לכתחילה ראוי להקדים תפילין ואח"כ קריאת שמע, ומאי טעמא נקט רש"י בלשונו להקדים ק"ש ואח"כ תפילין, ובפשוטו אפ"ל דלפי שחוטפין דמצות מיד כשעומדין משינתם, יכול להיות שעדיין אינו מוכן וראוי להניח תפילין, שאין לו גוף נקי עדיין, על כן מקדים לקרוא שמע טרם יעבור זמנה ואח"כ מניח תפילין.

אולם ממשך רבינו לחדש שנרמז עוד דברים בגו, עפי"מ שמאריך (עיין בפר' בהעלותך מה שמאריך בזה) לבאר גודל קדושת התפילין והזהירות שנצרך בעת הנחתן וכמו שכתב הב"י (באו"ח סי' ל"ח) באותן הבחורים המהרריים ר"ל דיש לכופם בדברים ולמשוך ליר"ש וכו' ויפנו לבם לקבל עליהם עול מלכות שמים, ומבואר במתני' דברכות (י"ג ע"א) אר"י בן קרחא למה קדמה פרשת שמע לזהיה אם שמוע כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה ואח"כ מקבל עליו עול מצות עכ"ד.

עכ"פ חזינן מהא דקבלת עול מלכות שמים צריך שיקדים לכל המצוות, ומכל שכן במצות תפילין שהם עדות ואות לקבלת עול מלכותו ית' עלינו, וידוע מהרה"ק מצאנו זי"ע כשהיה עומד ממתוה אפי' בלילה קרא ק"ש מיד, ואע"פ שלא היה זמנה לצאת ידי חובת ק"ש, אבל קרא שמע כדי

והמהרש"א מבאר דבריו דכמו בתפילין ויציעית שאם אינם מניחים בשעת ק"ש, הוי כמעיד עדות שקר בעצמו, הכי נמי בשחרית שאומר יום תרועה ואינו תוקע הוי כמעיד עדות שקר בעצמו, אך במוסף שתוקע הוי בלי שפתי מרמה, עיי"ש. ולכאורה קשה דא"כ האיך מותר להתפלל שחרית קודם התקיעה הרי הוי כמעיד עדות שקר בעצמו, וצ"ל דא"כ במוסף הוא מתקן כשאומר פסוקי תרועה והוא תוקע, והכי נמי כשאומר אח"כ ק"ש בתפלה מתקן את זה שאמר קודם בלי תפילין, ודוק.

ובתשו' הנ"ל (סי' א) מביא בתו"ד ביאור אחר על מנהג זה וכותב דאין בזה בית מיוחד כלל, דלכאורה קשה למה לא מצינו דין זה בלימוד מצוה אחרת כגון הלומד הל' סוכה בסוכות ואינו אוהו הלולב בידו, או הלומד הל' ק"ש בערב קודם שקרא ק"ש, או הלומד הל' קידוש בליל שבת קודם קידוש למה אינו כמעיד עדות שקר בעצמו.

אך התירוץ הוא פשוט דבכל אלו אין החיוב כלל לעשותו כל היום, דלולב משהגביהו יצא ידי חובתו, וכן מצות ק"ש סגי בפעם אחת, על כן לא חשיב עדות שקר דהמצוה רק פעם אחת וזה יכול לקיימו אח"כ, משא"כ תפילין דבזמן הגמרא היה חיוב לילך עמהם כל היום וכל רגע מבטל מצות עשה של תפילין, ע"כ אמר' בגמ' שהקורא שמע בלי תפילין חשיב עדות שקר כיון שברגע זה גם החיוב להניחם, והוא אינו מקיים מה שמוציא מפיו ע"י קריאתה.

והתינתן בזמן הגמרא שהיה חיוב להניח תפילין כל היום, אמנם הרי כבר נפסק בשו"ע (או"ח סי' לו) שהזיום אין לנו גוף נקי ואין צריך לילך בתפילין רק בשעת תפילה פעם אחת ביום, א"כ שוב אין איסור כלל לקרות שמע בשחרית בבוקר בלי תפילין, ולא חשיב עדות שקר כיון דאין חיוב רק פעם אחת ביום, ואת זה יכול לקיים גם אח"כ, עיי"ש עוד.

בשו"ת בית יצחק (או"ח סי' יז) מאריך ליישב המנהג לקרוא שמע בלי תפילין, דהנהגה בית יוסף (סי' מה) מביא הטעם דציצית קודם לתפילין כיון דציצית נוהג גם בשבת ויו"ט משא"כ תפילין וא"כ הוי תדיר ושאינו תדיר ותדיר קודם.

ולפי"ז נמצא דק"ש קודם לתפילין מהאי טעמא כיון דק"ש נוהג גם בשבת ויו"ט ותפילין אינו נוהג בשבת ויו"ט. ואין לומר דתפילין הוי יותר תדיר כיון דנוהג כל היום משא"כ ק"ש יוצא בקריאה פעם אחת, דזה אינו דהרי מדאורייתא ודאי יוצא ידי חובת תפילין אפי' בהנחה כל דהו כדכתב הלבוש (שם באו"ח), ואפי' אי נימא דמצוותן כל היום הרי אינו נוהג בשבת ויו"ט וכן בלילה אינו נוהג, משא"כ ק"ש דנוהג בהם.

ואע"פ דבגמ' שם משמע דבעינן קודם תפילין ואח"כ ק"ש, היינו דווקא לשיטתם דשבת זמן תפילין, וא"כ הוי תפילין יותר תדיר, משא"כ לדידן דקיי"ל שבת לאו זמן תפילין ק"ש קודמת.

אמנם במנהגי חתם סופר (פ"א אות כב) מביא בשם הליקוטי חבר בן חיים (תלמיד מובהק של החת"ס) שהעיד בשם רבו החת"ס שהחמיר מאוד בדברי הגמ' הנ"ל, ולכן לא היה קורא שמע אפי' בתפילין דרבינו תם, כי אולי אין ההלכה כמותו, נמצא שקרא שמע בלי תפילין והוא כמעיד עדות שקר.

אולם מנהג העולם לקרות קריאת שמע זו בלי תפילין, והרבה נתייגעו הפוסקים ליישב מנהג זה דהרי הוי כמעיד עדות שקר בעצמו, ובמקריב עולה בלא מנחה וכובח בלא נסכים.

והתירוץ הנפוץ בעולם הוא כפי המקובל משמיה דהרה"ק הרב מלובלין זי"ע דהא אמר' בגמ' דהוי כמקריב עולה בלא מנחה וכובח בלי נסכים, והנה הרי קי"ל במנחות דאדם מביא קרבנו היום ואח"כ מביא נסכיו, דהיינו שאין צריך להיות ממש באותו מעמד הזבח עם הנסכים אלא שיכול להשלימו גם אח"כ, וא"כ הוא הדין בתפילין דאע"פ שהוא קורא ק"ש עתה הרי יניח תפילין אחר כך, וא"כ אינו כמביא בלי נסכים.

בקונטרס כתבי אש (בסוף הספר מסדר חילוקים ושיטות תשו' א) מביא דברי הרה"ק מלובלין זי"ע הנ"ל, וכותב דלכאורה יש לומר דבא פליגי שני המ"ד בגמ' דעולא אמר דכל הקורא שמע בלי תפילין הוי כמעיד עדות שקר, ור' חייא בר אבין הוסיף דהוי כהקריב עולה בלא מנחה וכובח בלא נסכים, ולכאורה מריהטות לשון הגמ' משמע דנאמרו במקום אחד, ור' חייא בא להוסיף או לחלוק על דברי עולא, דהרי אי הוי מימרא בפני עצמה היה צריך להתחיל דברי ר' חייא בר אבין מבראשית דהיינו אמר ר' חייא בר אבין כל הקורא שמע בלי זכו, ומולא פתח כן אלא כסניף על דברי עולא, משמע שבא להוסיף או לחלוק, ואם כן צריך ביאור מה בא להשמיענו.

על כן נראה בפשיטות לומר דפליגי בה דעולא אמר דכל הקורא שמע בלי תפילין הוי כמעיד עדות שקר בעצמו, וא"כ לפי טעם זה לא מהני ולא מידי אם אח"כ יניח תפילין, כיון דבשעת ק"ש הרי הוי כמעיד עדות שקר בעצמו, משא"כ אי נימא כסברת ר' חייא בר אבין דהוי כמביא עולה בלא מנחה, א"כ הרי מהניא אי יניח אח"כ תפילין, דהרי שנינו אדם מביא קרבנו היום ונסכו למחר, א"כ הכי נמי הכא.

ולפי זה גם ידויק דעולא אמר "כל" הקורא וכו' דאתי לרבוויי אפי' מי שיניח אח"כ תפילין, משא"כ לטעמו של ר' חייא אינו מרבה מי שיניח תפילין אח"כ.

אמנם כתב אח"כ דלא מסתברא לומר הכי דכל הפוסקים הביאו שניהם בחדא מחתא ולא ביארו דפליגי בהכי, א"כ קשה לחדש כן.

וע"כ מחדש דצריך לומר דעולא בא לרבות במה שאמר "כל" הקורא, דהיינו אפי' מי שכבר קרא שמע עם תפילין, מ"מ כל פעם שקורא יחוייב להניח תפילין כדי שלא יהיה כמעיד עדות שקר בעצמו, משא"כ לפי טעמו של ר' חייא אם כבר קרא שמע עם תפילין מותר לו כבר לקרות גם בלי תפילין, כיון שכבר הביא מנחתו כהלכתו במה שכבר קרא פעם אחת מעוטרת בתפילין, אבל לפי טעמו של עולא מחוייב בכל פעם כשקורא שמע.

ובשו"ת ארץ צבי (ח"א סי' לו) מביא ראייה לדברי הרה"ק מלובלין מדברי המהרש"א בחי' אגדות (עמ"ס ע"ז ד). דמיייתי ירושלמי שמעה ה' צדק זו ק"ש, הקשיבה נתתי זו רינון תורה, האזינה תפילתי זו תפילה, בלא שפתי מרמה זו מוסף.

הייבט אן יעצט די מסכתא
זועט איר זיך קענען מיטפרייען אי"ה ביים סיום

יהי רצון מלפניך

טויזנטער חברי "חברות יסודי התורה"
בעטן יעצט בעת התחלת המוסכתא, א הייסע תפילה

כשב

שעזרתני לסיים
מסכת גיטין

כך אובה

להתחיל ולסיים
מסכת ביצה

האם תלקק אמהם ?

חבר יקר !

הייבט אן צוזאמען מיט

כ"ק רבינו עט"ר שליט"א
ואתו עמו עדת צאן מרעיתו אלפי אנ"ש

מסכת ביצה

אויב האט איר זיך נאכנישט מצטרף געווען
קענט איר זיך נאך יעצט מיטכאפן

מאכט זיכער אז איר
פאלט נישט ארויס!

הצטרף עוד היום ללגיון של מלך

כבר ניתן להשיג
הדיסק של

מסיבת כבוד התורה

סיום מסכת גיטין במסגרת חברותינו

שנערכה ביום חמישי לס' זאת חוקת התורה
ברוב עם וברוב פאר והדר
בבית מדרשינו הגדול בשיכון

להשיג באוצר ספרי קודש
בבית מדרשינו בשיכון

בכבוד רב
המארגנים

שינוי במספר הטעלעפאן

הננו מודיעים בזה לאנ"ש שיחיו
כי חל שינוי במס' הטעלעפאן
ומספרו הוא

03.6171120-2171

השיעורים מושמעים

ע"י הגה"צ פה מפיק מרגליות

הרב שמעון זאב מייזליש
שליט"א

חדב"ב כ"ק מו"ר רבינו הגה"ק שליט"א

באדיבות קרן שמואל ישעי'

שיר וקול תודה

באותות הוקרה וידידות, נביע בשורות אחדות, ברכת מזל טוב ורב תודות, קדם ידידינו היקר והנעלה איש חמודות, רב תבונות ונועם המידות, דורש ומבקש בתורה ובחסידות, תורה ויר"ש אצלו צמודות, כה"ן שיפה דעתו, קב ונקי משנתו, שוקד על דלתי התורה, משכים קום לעבודת הבורא, יש קונה עולמו בשעה, בהתמסרותו למענינו מדי בוקר במסירות נפלאה,

הר"ר זלמן לייב כהן הי"ד

לרגל תת ה' שמחה במעונו בהולדת בתו תחי' למז"ט

וצרופה בזה ברכתנו, קדם ידידינו וחברינו, שיוכה להמשיך להרבות במעשיו הטובים והישרים, ובפרט למען לומדי "כולל בוקר" האברכים היקרים, ויזכה לגדלה ולחנכה בתוך שאר יוצ"ח על מבועי התורה, מתוך שמחה ואורה, וכל טוב סלה

החותמים למען שמו באהבה ובהוקרה

ידידינו הלומדים אתו בצוותא בכולל בוקר מדי יום ביומו
בביהמ"ד עטרת זקנים

רב ברכות ושובע שמחות

ברון שיר ושבה, ברכת מזל טוב נישא ונברך, אל מזל פני מע"כ אבינו - חותנינו יקירנו, הצמוד באהבה בקירות לבבינו, ומסור בלב ונפש חפיעה למענינו, האדם היקר באנשים, ראש וראשון לכל קדשים, רב תבונות, ונעים הליכות, שמו מהללים בכל התשבחות,

מוה"ר שמריהו גליק שליט"א

וענשים באוהל תבורך אפינו - חמותינו החשובה שתחי' לאוי"ט"א

לרגל השמחה השרויה בביתם באירוסים בנם הבה"ח המו"מ כמו יואל משה ניי"ו
עב"ג הח' שתחי' למז"ט ובשעטו"מ

בת מחו' היקר באנשים, מרביץ תורה לעדרי צאן קדשים, הרב צבי יודא ווייס הי"ו

וברכותינו הנאמנה צרופה ואמורה, בזאת השורה, בשפה נעימה וברורה, שהזיווג יעלה יפה כליל בהוד ובתפארה, ויזכו לבנות בית נאמן בישראל מתוך שמחה ואורה, ויראו בנים ובני בנים עוסקים בתורה, ותתמשך עליכם משמחה זו שמחות לרוב, וכל טוב אכיה"ר.

כעתירת וברכת עיניכם - התגיכם

זאב (לונדון), אנדרה, יחזקאל יודא, יוסף שלום, גליק.

רפאל גרין, בערל האראנוויטץ, אלעזר עקיבא גרין, יחזקאל רויזנבוים, שמואל בנימין שפיצער, יואל גנעט

**פנינים וחידושים בגמרא מס' גיטין
הנלמד במסגרת הבורת "יסודי התורה"**
נ"נ ע"י אחד המגי"ש

פניני התורה

מסכת ביצה - מסכת יום טוב

ובתפארת ישראל (בפתיחה) השיג על טעם זה שאינה מלא מגונה, וכתב טעם אחר על פי המבואר בגמרא בסנהדרין (ה): שאירע מכשול על ידי שדרשן נקט ביצים, והעם הבינו שכונתו לביצת מים, לכן הנהיגו לומר בלשון חכמים ביעא בארמית במקום ביצה שבלשון הקודש. והשערי תשובה (טס) כתב שהאידינא שהורגלו לומר ביעים על ביצים, ויש במילת בעים הרגשה יותר לדבר מגונה, שפיר דמי לומר ביצים.

ביצה רכה או קשה

ידוע ומפורסם גדול חריפותו וחכמתו של הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל שבהיותו צעיר לימים נתפרסם כגאון עצום ששמו הטוב הלך למרחקים. מסופר דבהיותו ילד שכר לו אביו מלמד שילמדו אתו תורה, המלמד בא להתיעץ עם אביו איזה מסכת ללמוד, דעת האב היה נוטה למסכת "ביצה", והמלמד הביע את דעתו באמרו כי מסכת ביצה קלה יותר מדאי לפי חכמותו של הילד, שמע הילד את השיחה הזאת ומיד פתח פיו בתכמה ואמר **אמנם כן מסכת ביצה היא קלה, אבל ביצה יכולה להיות גם קלה וגם קשה, העיקר תלוי איך מבשלים אותה...** (הובא בחידושי רבי יהונתן אייבשיץ בתולדות).

ביצה ר"ת י"ב צירופי הוי"ה

מסופר שכשבא בעל התניא זי"ע למעורר שם, הורה הרב המגיד לבעל התניא ולבנו רבי אברהם המלאך שילמדו יחד בחברותא, הבעל התניא ילמד עם רבי אברהם נגלה ורבי אברהם ילמד עם בעל התניא תורת החסידות. כשלמדו המשנה ראשונה במסכת ביצה תרגם הבעל התניא את המילים ביצה שנולדה ביום טוב כפשוטו, שאלו רבי אברהם האם זה הפשט, וחזר הבעל התניא עוד הפעם לפרש המשנה על פי פשט, ורבי אברהם עומד שוב ומתמיה. ושאלו הבעל התניא ואיך הוא הפשט האמיתי לפי דעתך. וענה לו רבי אברהם המלאך: ביצה ר"ת י"ב צירופי הוי"ה.

ברוב מסכתות בש"ס שמה של המסכת מורה על תוכנה, כגון מסכת "שבת" מלמד כי תוכנה הוא ענייני שבת, כמו"כ מסכת "סוכה" עוסקת בכל הקשור ליו"ט סוכות, מסכת "קידושין" עוסקת בענייני הנישואין, מסכת "גישו" עוסקת בענייני גירושין בין איש לאשתו וכן הלאה, אמנם מסכת ביצה עוסקת בהלכות השייכות לכל הימים טובים [ולמציאות המיוחדות להג מסוים כגון לפסח יש מסכת פסחים, לראש השנה מסכת ראש השנה, וכן הלאה] והיא נקראת בשם "מסכת ביצה" בשביל שהמשנה פותחת בדיון ביצה שנולדה ביו"ט אם מותרת באכילה.

בספר בן יהודיע כתב, וז"ל: נ"ל בסיעתא דשמיא לכן מסכתא זו נקראת בפי הכל בשם ביצה, וקשה דהו"ל לקרוא בשם יום טוב, וכן היא נקראת במקצת ספרי הראשונים, אך נראה בחרו לקרותה בשם ביצה בתיבה הראשונה של המשנה, **לרמוזו כמו שהתרגולות דרכה להוציא ביצה בכל יום, כן הלומד מסכתא יוליד ממנה חדושי תורה בכל יום, וכמו שביצה נולד ממנה אפרוח כן חדושי תורה חדוש נולד מחידוש, ע"ד שאמרו בינה שטבין דבר מתוך דבר, עכ"ל.**

ובשושנים לדוד כתב טעם אחר למה נקראת מס' ביצה לידע להודיע ולהודיע, כי גילוי ברעדה כתיב, ויש לזכור בזמן השמחה את יום המות, כדאמרינן (ברכות ל"א) וי לך דמיתנן, וביצה מאכל אבילות היא שהוא גלגל שחוזר בעולם. אמנם מצאנו להרבה ראשונים שקראו למסכת זו "מסכת יום טוב" על שם שעוסקת בהלכות יום טוב, כמו שאר מסכתות בש"ס דשמה של המסכת מורה על תוכנה של המסכתא.

מסכת ביצה

כתב הים של שלמה (בב"ק פ"ד סימן י"א) דכלל גדול שיזהר אדם בדבורו כמו במעשיו ועוד יותר, שאפילו על המותר לומר מדקדק הקב"ה בטי שאינו מוציא בלשון יפה מנופה כסולת נקיה וכו', **ומש"ה קבלתי מן הראשונים שהיו נוהרים שלא לומר בתלמוד ביצים אלא ביעים וכן כל כה"ג.** והובא דבריו בקצרה במגן אברהם (סימן קצ"ו).

לעילוי נשמת הרה"ח
ר' אליקים געציל פינקלשטיין ז"ל
ב"ר אברהם שמואל בנימין ז"ל
גלב"ע ו' תמוז

לעילוי נשמת
האה"ח מרת אסתר פארקאש ע"ה
ב"ר מנחם ישראל ז"ל
גלב"ע ה' אדר

מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל בקשה אישית

היות שאנו עומדים ימים ספורים אחרי המעמד הנשגב של חגיגת סיום מסכת "גיטין", ויראו עינינו וישמח לבינו בראותנו שמחת הנפש וצהלת הפנים של מאות אנ"ש שזכו לברך על המזגמר ולסיים את המסכת בכי טוב.

ומחיל אל חיל התחילו ללמוד מסכת "ביצה", ואכן ניכרים הדברים בבית מדרשינו האיך שניתספו ספסלי דבי מדרשא, וניתספו שיעורים חדשים ברבים.

אכן פונים אנו בזה אל כל אנ"ש אשר עדיין לא השתתפו בחבורה זו, אנא אל תפרשו מן הציבור והצטרפו מבעוד מועד לאחד משיעורי תורה דרבים המתקיימים בבתי מדרשינו, ובוודאי יזקף לזכותכם לימוד התורה דרבים של כמה מאות מאנ"ש הלומדים במסגרת זו, דאינו דומה מרביון העושים את המצוה למועטים העושים את המצוה, איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק עדי נזכה לביאת גוא"צ ומלכינו כ"ק מרן רבינו שליט"א בראשינו בב"א.

להלן רשימת השיעורים

הרב ר' פנחס ברוך לעבאוויטש שליט"א	בביהמ"ד עטרת זקנים	בשעה 7.10 - 8.00 בבוקר
הרב ר' יעקב שלמה כהנא שליט"א	בביהמ"ד עטרת זקנים	בשעה 8.40 - 9.20 בבוקר
הרב ר' אלימלך בידערמאן שליט"א	בבית מדרשינו ברח' רמב"ם	30 דקות לפני זמן הדה"ג
הרב ר' שמואל גראס שליט"א	בבית מדרשינו בשיכון (חדר ב')	15 דקות אחרי זמן הדה"ג
הרב ר' חיים עזריאל יאושעף שליט"א	בבית מדרשינו בשיכון (למעלה)	בשעה 8.15 - 9.00 בערב
הרב ר' יואל געלבער שליט"א	בבית מדרשינו באלעד	בשעה 8.30 - 9.15 בערב
הרב ר' דוד כהן שליט"א	בבית מדרשינו בשיכון (היכל)	בשעה 8.30 - 9.15 בערב
הרב ר' פנחס ברוך לעבאוויטש שליט"א	בבית מדרשינו בשיכון (היכל)	בשעה 8.30 - 9.10 בערב
הרב ר' שרגא יהושע בערקאוויטש שליט"א	בבית מדרשינו בשיכון (למעלה)	בשעה 9.15 - 10.00 בערב
הרב ר' אליעזר ענגעל שליט"א	בבית מדרשינו בשיכון (חדר ג')	בשעה 9.20 - 10.15 בערב
הרב ר' שמעון יואל בראך שליט"א	בבית מדרשינו בשיכון (חדר א')	בשעה 9.30 - 10.00 בערב
הרב ר' אברהם ישעיהו ווייס שליט"א	בבית מדרשינו בשיכון (היכל)	בשעה 9.30 - 10.15 בערב
הרב ר' בנימין זאב ווייס שליט"א	בבית מדרשינו בזכרון מאיר	בשעה 10.00 - 10.45 בערב
הרב ר' יהושע צבי יאושעף שליט"א	בבית מדרשינו בשיכון (חדר ב')	בשעה 10.10 - 11.00 בערב
הרב ר' ישראל יודא בערגער שליט"א	בבית מדרשינו בשיכון (חדר ג')	בשעה 11.15 - 12.00 בערב

שיעור הזרה ביום שישי

ע"י הרב ר' יעקב שלמה כהנא הי"ו
בשעה 8.30 בביהמ"ד עטרת זקנים

שיעור הזרה כליל שישי

ע"י הרב ר' שמעון יואל בראך הי"ו
בשעה 10.00 בחדר א' בביהמ"ד בשיכון

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים
עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

הוקים להורותם

הל' ברכות (י)

נערך ונסדר ע"י הרב יהואל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

קיצור מגליון הקודם

כל האוכלים והמשקים שאדם אוכל ושותה שלא לשם הנאת אכילה ושתיה, דהיינו שהוא אינו רעב וצמא כלל וסיבת אכילתו ושתיתו היא רק מחמת סיבה אחרת - אזי אם המאכל והמשקה טעמם טוב והחיד נהנה מהם מברך עליהם ברכתם הראויה (בין ברכה ראשונה ובין ברכה אחרונה כשהנה מהם כשיעור חיוב ברכה).

ואם אינו נהנה מהמאכלים והמשקים מחמת שאין טעמם טוב אינו מברך עליהם כלל (בין ברכה ראשונה ובין ברכה אחרונה אינו מברך, טושי"ע).

ולכן השותה משקים בכדי לבלוע תרופה וכדו', אזי אם שותה משקים שיש בהם טעם טוב ונהנה מהם - מברך עליהם, ואם שותה מים בעלמא והוא אינו צמא להם - אינו מברך עליהם (כיון דמים אין בהם טעם לעצמם ואין החיד נהנה מהם אלא אם כן שותה לצמאון).

השותה מי סודה

מי סודה יש להם טעם בעצמם, ולכן השותה מהם אף שלא לצמאון מברך עליהם דהחיד נהנה מהם (קובץ מבית לוי י"ז בשם בעל שבה"ל שליט"א).

השותה בכדי להסמיך ברכתו לתפילת הדרך

הנוסע בדרך וברצונו לשתות בכדי להסמיך ברכה לתפילת הדרך (כדנפסק בסי' ק"ו סעי' י' דנכון להסמיך ברכה לתפילת הדרך, בכדי לפתוח בברוך) לא ישתה מים אם הוא אינו צמא להם, דבמים אינו מחויב בברכה (מוביא בסי' בין שלום).

ובכל האופנים שכתבנו היכא שהוא מסתפק אי נהנה מהמים או לא, נכון לברך קודם על מאכל או משקה אחר שברכתם שהכל ולכווין לפטור את המים.

אכילה ושתיה בכפיה

מי שאין ברצונו לאכול והכריחו אותו לאכול או לשתות אף על גב דהחיד נהנה ממנו אינו מברך הואיל ונאנס על כך (רמ"א, ואינו דומה לענין מצה דקיי"ל בסי' תע"ה דכפאוהו ואכל מצה יצא אלמא דחשיבא אכילה אפי' באונס, דהתם אמרי' רק דיצא המצוה, משאי"כ לגבי ברכה לא שייך לחייבו ליתן הודאה על אכילת אונס, א"ר. או דבדבר מצוה אמרי' דמסתמא נתרצה לאכול, שע"ז ס"ק ל"ח בשם מפרשים).

ובפת כשאכלו בכפיה ואכל שיעור שהוא שבע ממנו * - יברך לאחריו ברכת המזון (משני"ב ס"ק מ"ה בשם הח"א, והטעם בזה כיון דהט"ז והמ"א חולקים על דברי הרמ"א וסוברים שכיון שסוף סוף נהנה גרונו חשיב אכילה וצריך לברך, ולכן מסיק דבפת כשאכל כדי שביעה יברך ברהמ"ז כיון דבכחאי גוונא ברהמ"ז דאורייתא וספיקא לחומרא).

* וכל זה דווקא כשעצם האכילה הוא נגד רצונו, אבל אם אין האכילה גופא נגד רצונו וחפץ הוא לאכול, אף שסיבת אכילתו באה מחמת איזהו אונס וכדו' כגון מי שמוכרח לאכול מאכל איסור לצורך בריאות, או חולה שמוכרח לאכול בזמן איסור אכילה, ואכילתו הוא נגד רצונו, הרי זה מברך על האכילה (שו"ע ס"ט, משני"ב ס"ק מ"ה, כיון דהאונס אינו על האכילה גופא, אלא על הסיבה שבאה לו האכילה).

* וכמו כן באורח שמתארח אצל בעל הבית ומכבדו במיני מאכלים ואין ברצונו לטעום מחמת איזה סיבה שהוא, ומפני כבודו וכדו' נתרצה לאכול הרי זה מברך, (כיון דלבסוף הוא נתרצה באכילה זו).

אולם אם גם האכילה גופא באה לו בכפיה כגון אם האורח אין ברצונו לאכול מחמת חשש כשרות וכדו' [שהאורח חושש שהמארח אינו מקפיד כ"כ על הכשר מהודר] והוא מוכרח לאכול מחמת כבודו, יש לדון דזה דומה לאוכל באונס דאינו מברך.

קטן שאכל בכפיה

ילד קטן שאינו רוצה לאכול ומכריחים אותו לאכול, מברך על אכילתו, (ואף שעצם האכילה הוא נגד רצונו, עכ"ז כיון דסוף כל סוף האכילה הוא לטובתו אלא שאין לו דעת לזה ולכן נחשב כאכילה להנאתו ומברך, ואינו דומה לגדול שאנסוהו לאכול והוא מבין שאין זה להנאתו, ראה"כ שליט"א).

אכילה גסה

מי ששבע כבר ואינו צריך עוד לאכול, והוא מכריח עצמו לאכול עוד דנחשב לאכילה גסה - אם עדיין נהנה גרונו מאותו אכילה מברך עליו לפניו ולאחריו.

אך אם הוא באופן שנפשו קצה מהאכילה כך שאין גרונו נהנה כלל מהמאכל אינו מברך לא לפניו ולא לאחריו לפי שזו אינה חשובה אכילה כלל (משני"ב סי' קצ"ז ס"ק נ"ח בשם אחרונים).

ישיבת "תפארת משולם זוסיא" משערנאביל

בני ברק יצ"ו

ברכה משולש"ת

בשיירי ידידות, נביע בשורות אחדות, ברכת מז"ט לידידינו וחברינו הצמודים בקירות לבבינו באהבה רבה, הני תלצת צנתרי דדהבא, הבחורים החשובים כלילי המעלות והמידות, בתורת משה שוקדים בתמידות, מופלגים בחסידות, בכל דבר שבקדושה להם עשר ידות, תורה ויר"ש אצלם צמודות,

הבה"ח אפרים אלחנן הכהן סאנדער ני"ו

דרגל שמחת נישואיו למזל טוב ובשעת"מ

הבה"ח יחיאל מיכל יואל פוקס ני"ו

דרגל שמחת נישואיו למזל טוב ובשעת"מ

והבה"ח יואל משה גליק ני"ו

דרגל שמחת אירוסיו למזל טוב ובשעת"מ

ויה"ר מאלוקי המערכה, שהזיווגים יעלו בהצלחה, ויזכו לבנות בתים נאמנים לה' ולתורתו, ויזכו לבנות בית נאמן לישראל למשמרת, ע"ד ישראל סבא למזכרת, וישפע לכם משימי מרומת עילאה, הני תלצת מיכלי מעליא, דבמזלאת תליא, וכט"ס.

כ"ד ידידיכם וחביריכם פה בני עמודי דגרסא דישיבת טשערנאביל בני ברק יצ"ו

יואל לעווי, אגרהם אחרן האפמאן, אגרהם שמחה שימשאנויטש, אלימלך שימאנאוויטש, אייזק מילער, בצלאל שטערן, דוד זינגר, זושא טווערסקי, זלמן לייב ווייס, זאב יחזקאל בערגער, חיים יודא ווייס, חיים מייזליש, חיים מילער, חיים צבי כהן, יושע לענס, יוסף בעער, יעקב מרדכי לובלסקי, יעקב לוריא, ישע"י פעפערקארן, יצחק הוס, ישראל מרדכי הופר, לייבי קרויס, נחום צבי כהנא, נטע פרידמאן, נפתלי רובינפעלד, מאיר פדר, מנחם שלמה הורונצ'יק, נפתלי לייפער, צבי אלימלך דייטש, צבי גרין, צבי הכהן סנה, צבי שיינבאך, שלום סאלאמאן, שמואל צבי לסקר, שלום אליעזר גרינפעלד, שלום גרינפעלד, שלום צבי סאלאמאן, שמחה בונם דוד ווייסהויז

ג"א מצטוף בערכת מ"ט חמה, הק' לייבוש גרינוואלד נב"ר כ"ק אדמ"ר מפאפא שליט"א

ג"א מצטוף בערכת מ"ט, הרב משה העשיל רונפלד משגח בשיעת"מ הק

**הולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים
של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים**

הילולא דצדיקא

הגה"ק רבי אלעזר בן הגה"ק רבי אלימלך ווייסבלום זי"ע מריי שא
בעמח"ס "משנה למלך" יומא דהילולא ט"ו תמוז (תר"ע)

כמו שסיפר הרה"ק ר' אברהם שלום מסטראפקוב זי"ע בשם אביו הגה"ק משינאווא זי"ע שאמר פעם: לכל צדיק נותנים כח מיוחד מן השמים, ולרבי אלעזר ריישער מסור כח מיוחד מן השמים לרפא חולי בני ישראל, והי' נותן סמים ותרופות שעשה מ'קוגעל יבישה, שנשאר משבת וכן מ'בעבעס ובצלים ועפר של לבינה שבונים ממנה ועוד דברים שבזה הסתיר את ישועותיו וסיפר הרה"צ רבי איציקל מפשעווארסק זצ"ל שהי' מלקט הקופסאות של טיי וקאווע וכדו' שהיו עשויים מצורות אנשים שונים חיות משונות וכדומה, והי' לו שני שקים מזה, וכל ילד שהביא קופסא כזה נתן לו מטבע או שנים עבורה ומי שבא אליו עבור רפואה וישועה הי' אומר שיתנו קופסא זו על מכתו. ומסופר שפ"א בא אחד להגה"ק משינאווא זי"ע והזכיר את עצמו שנכנסו בעיניו שברי זכוכית ל"ע והחליטו הרופאים שלא שיקד להצילו רק ע"י ניתוח בעיניו כדי להוציא השברים וזה מסוכן מאוד ולכן בא אליו לבקש את ברכתו שהניתוח יצליח, אבל הגה"ק משינאווא ציווהו שישע תיכף לרבי אלעזר ריישער, כשהגיע השכיבו רבי אלעזר על שולחנו ועשה פתילה דקה משעוה ובין רגע הוציא את כל השברים, ושלחו בחזרה לדודו הקדוש משינאווא [אחי חמיו הגה"ק מקשאנוב]. כששמע הגה"ק משינאווא עובדא היכי הוה נענה ואמר: עליו - על ר' אלעזר - יש לומר כמו שאמרו על הרמב"ם, שיותר ממה דעביד באסוותא עביד בצלותא.

ויסופר שפ"א שלח הרה"ק מגארליץ זי"ע מכתב לר' אלעזר ודרש ממנו תרופה עבור חולה, השיבו ר' אלעזר במכתב בזה"ל: היות שמעולם לא נתתי רפואה לאיש מבלי לדעת שמו ושם אמו של החולה לכן הנני מבקש שישלח לי את שמו ושם אמו...

פעם חלם א' מחסידיו ושם משפחתו אקסליראד שדנין אותו בב"ד של מעלה שישבוק חיים, ורבי אלעזר ישב שם כאחד מן הבי"ד הגדול וביטל את דינו ופסקו לחיים ולא למוות ויקץ והנה חלום ותפעם רוחו ותיכף לפנות בוקר רץ לבית רבי אלעזר לספר לו את חלומו, וכשהגיע לביתו הבחין שרבי אלעזר עומד על יד החלון כמי ששומר וממתין עליו שיבוא וטרם הי' לו שהות לספר את חלומו נענה רבי אלעזר ואמר לו: האסטו מן גוט אנגעקוקט? נו, ווער איז דער שטייער מייסטער, כלומר מי שהוא שיש לו דעה בעליונים וראה עיניו הפקחות בעד טובת ישראל.

אלה תולדות

הרה"ק ר' אלעזר ריישער זי"ע נולד בשעת תקצ"ח לאביו הרה"ק ר' אלימלך מרודניק זי"ע בן הרה"ק ר' מענדיל בער מפשעווארסק זי"ע בן הרה"ק ר' אלעזר מליזענסק זי"ע בן רבינו איש האלקים הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע.

כשנולד בנו הרה"ק ר' אלעזר נכנס אצלו אביו הק', והסתכל עליו כרגעים אחדים תפוס בשרעפיו, ולפתע הכה באצבע צרידה ואמר: "אט אט דאס האב איך געמיינט" וקראו בשם "אלעזר" על שם זקינו הקדוש ר' אלעזר מליזענסק זי"ע.

בהיותו כבן עשר שנה נתייתם מאביו ויסופר שטרם הסתלקותו לקח את בנו הילד אלעזר'ל שהיה אז בן י"א שנה ונסע עמו לצאנז למרן הד"ח ואמר להד"ח הנני מניח את בני פה בידכם שתשגיחו עליו... ואחזור לחתונתו.

בצלו של מרן הד"ח עלה ונתעלה בתורה ועבודה עד כי גדל מאוד, וכשהגיע לפרקו נשא את נכדתו של הד"ח, בת בנו הגה"ק ר' דוד מקשאנוב זי"ע והחתונה התקיימה בשנת תרי"ב, גם אחרי חתונתו נשאר סמוך על שולחן חו"ז מרן הד"ח והיה חביב אצלו מאוד מאוד, ומסופר שכל תשובה שכתב הד"ח בעניני עגונה, טרם שלחה ליעדו, נתנה מקודם להראותו לפני ר' אלעזר שתעבור תחת עין פיקוחו.

ראשי"ת מלכותו

כשדנו מקורביו באיזה עיר יקבע את חצר קדשו, הביע ר' אלעזר את רצונו קדשו לגור בעיר ריישא, ונימוקו עמו שבימי זקינו הקדוש הרבי ר' אלימלך מליזענסק היה ריישא עיר של מתנגדים ואמר אז הרבי ר' אלימלך באיזה הזדמנות בזה"ל: "איך שעלט ריישא אז פון מיינע קינדער וועלן דארט אריינפירן גאט אין יודישע הערצער" ולכן, סיים ר' אלעזר ואמר: "איך וויל זיין דער אייניקל וואס דער הייליגער זיידע דער רבי ר' אלימלך האט פון איהם גערעדט", ואכן כך הוה שבעיר ריישא פרסם את אלקותו ית"ש בעולם וחזיק את לבן של בני ישראל כדברת זקינו איש האלקים.

בעיר ריישא התחיל לזרוח אור שמשו על פני תבל ונתפרסם לגאון וקדוש הפועל ישועות בקרב הארץ, והמונים נהרו אליו מכל רחבי גאליציע ואונגארן תלמידי חכמים ובני עליה לצד פשוטי עמך, כולם כאחד מצאו אצלו את מקומם, במיוחד נתפרסם שמו בעניני רפואה,

הסתלקותו לחיי העוה"ב

ביום עש"ק ט"ו תמוז שנת תר"ע נחשכו המאורות ונשמתו עלתה השמימה בהיותו בכפר באגאכוואלא, הובילו את ארונו לעיר ריישא ושם נערכה ליה גדולה, אבל מצאו בצוואתו שברצונו להקבר על יד אביו הק' בעיר סאקאלאו, והוצרכו לסדר רשיון שיהא מותר להובילו מעיר לעיר ועלתה הדבר בקושי רב, כשנודע מזה להרבנית ניגשה תיכף להנפטר הקדוש ואמרה לו: כשם שהיית בעל מופת בחיך כן תהיה בעל מופת גם עתה, ותיכף אחר זה קיבלו הרשיון, וכיון שהיה עש"ק מיהרו מאוד והספיקו לקברו בעיר סאקאלאו לפני כניסת השבת, ואמר ע"ז הגה"ק ר' איציקל מפשעווארסק ז"ע שעפ"י דרך הטבע לא היה שייך לעשות את כל הדרך בזמן קצר כזה רק שהשמש עמדה דום לכבודו של ר' אלעזר עד אחר סתימת הגולל.

עוד דבר פלא הי' דבחייו ואמר להרה"ק מפלאנטש ז"ע בזה"ל: פלאנטש'ער רב כשתלך מהאי עלמא, יעשו החסידים רעש גדול שרבים נפטר, ווען איך וועל גיין וועט מען מיך אריינרוקן ווי א טשאלענט (היינו כמו שמטמינים החמין במהירות) וכנ"ל שמיהרו מאוד בהלוויתו וכשהגיעו לסאקאלאו כמעט החשיך היום ומרוב חפזון לכרות את הקבר טעו אנשי החברא קדישא ועשו קבר קטן מכפי מדתו ולא ידעו מה לעשות כיון שהשבת כבר נכנסת ואין בכדי שיעשה להרחיב את הקבר, וא' מהעסקנים איש חסיד ובר דעת פנה להנפטר ואמר: זאל זיך דער נפטר איינעמען ולפליאת כל ראו בחוש שציית הנפטר ותיכף הכניסו את גופו הטהור לתוך הקבר ונתקיימה דבריו, מיך וועט מען אריין רוקן ווי א טשאלענט.
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

בית המדרש דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א
זכרון מאיר – בני ברק

ברכות בכפליים

בשיר וקול תודה, נביע ברכת מז"ט לידידנו החשוב והנעלה, נודע לשם ולתהילה, מרביץ תורה, בעוז ובתפארה, מעשיו הטובים לראשו עטרה, איש חי ורב פעלים לתורה ולתעודה, ואת יהוד"ה שלח להורות בבנין בית מדרשינו המפוארה, לא ישבות למענה חשיכה כאורה, במיטב תבונה ורוח מסורה,

הרב ר' עבי יהודה זוייס שליט"א

לרגל שמחתו באירוסי בתו הח' שתחי' למז"ט ובשעטו"מ

והברכה אחת היא לאביו ידידנו החשוב, על כולנו נערץ ואהוב, מלא וגדוש בתורה וחסידות, שמו מכבדים בשירי ידידות, שפתותיו נוטפות מור בשיעוריו היקרים, אשר מדי ערב בבית מדרשינו נאמרים,

הרה"ח ר' בנימין זאב זוייס שליט"א

והנה כי כן יבורך גבר ירא ה' אביו ידידנו החשוב פאר המעלה, זקן ונשוא פנים נכבד מאוד נעלה,

הרה"ח ר' יהושע זוייס שליט"א

ויה"ר מלפני אבינו שבשמים, שיוכו לרב תענוג ונחת במלוא חפניים, ומשמחה זו יושפע רב ברכות ושובע שמחות

המברכים בכבוד ובחוקרה

שלמה זלמן דאסקאל' אליעזר פאלאטקשעק

בשם מתפללי ביהמ"ד

גם אנו מצטרפים לברכה לכבוד מגיד שיעורינו שליט"א ידידיו ומוקיריו, שומעי לקחו הנהנים משיעוריו,

מאיר משה פרידמאן, אליעזר פאלאטקשעק, משה שווארץ, יעקב משה שטיינגער, שלמה מארקאנוויטש, גרשון כה, זאב אלכסנדר פייערוערנער, מנחם שלמה פרידמאן, אברהם מרדכי שטיינגער, יעקב מיכאל היילברון, שלמה זלמן דאסקאל, פסח ראטה, אהרן וויסהוויז, יצחק איזיק זוייס, אלימלך קליון.

קורות וסדר תקופת ימי בית שני
מיוסד עפ"י מדרשי חז"ל וספרי אגדה

תקופת בית שני

לז

ינאי, ואז הצליחו הצדוקים לבצע עצתם הרעה ויאמרו לחולל קרע בן המלך והפרושים לכל יתאחדו לעולם.

ויהי כשהגיע חג הסוכות וילכוש ינאי בגדי כהונה גדולה כמנהג אבותיו ויעמוד בעזרה, בכדי לנסך המים על גבי המזבח, ויתגאה ינאי וילעג לקדושי ישראל, כי לא היו הצדוקים מודים במצות ניסוך המים, ובכדי להקניט את רוח העם ולהוכיח לעיניהם שאכן מיפר הוא את דרכם של הפרושים ואינו מאמין בתורה שבעל פה, וינסך ינאי את המים על רגליו לעיני העם העומדים בעזרה, ונזעזעו כולם למראה עיניהם, ויאמרו אפיקורס הוא וירגמוהו כל העדה באתרוגיהם, ויקראו לו בן השבויה, כי אם אביו נשבת במועדין והוא חלל ופסול לעבודה.

ויקצוף ינאי מאוד ויקרא חרב על הפרושים, וירמוז לחיל הנכר אשר הכין לו מראש (שאף הצדוקים מקורביו טרם היו נכונים לשפית דם נקי כזו), ויבוא הערלים אל תוך חצרות הקודש ויתנפלו פתאום על העם, ויתאכזרו עליהם וישפכו דם נקי על קדשי הר ציון ויהרגו בעם כששת אלפים איש ונהפך להם היו"ט לאבל, וירדוף ינאי אחרי חכמי ישראל ויהרוג בהם וינסו רבים על נפשם ויעזבו את הארץ, וגם יהודה בן טבאי ברח מארץ ישראל לאלכסנדריא של מצרים, אבל באמצע הדרך פגעו בו הרשעים והרגו אותו.

ולא יכלה עוד המלכה שלומית להגן על אחיה וינס גם שמעון בן שטח עם חבריו ותלמידיו ויתחבאו, ויהי שמעון בן שטח עני והיה מתעסק בפשתן למצוא לו די פרנסתו, וקנו לו תלמידיו חמור בכדי להקל מעליו את עבודתו, וכשבאו אליו עם החמור מצאו קשור על החמור מרגלית יקרה, אמרו לו תלמידיו ברכת ה' הוא תעשיר ואינך זקוק עוד לעבוד יותר לפרנסתך, שאל אותם מפני מה, אמרו לו שקנו מישמעאל א' חמור והיתה מרגליות תלויה עליו ועל פי הלכה מותר להשתמש בו, אמר להם לכו והחזירו לו כי שמעון אינו רוצה בעשירות זו, אלא חפץ אני שיתקדש שמו יתברך על ידי יותר מכל רכוש ועשירות בעוה"ז, הלכו והחזירו את המרגליות, וכשראה הישמעאלי זאת קרא ואמר: ברוך ה' אלקי שמעון בן שטח.

המשך יבוא אי"ה

בימים ההם השתפר מצבם של היהודים ביהודה, וישוכו חכמי ישראל למקומם, גם תורה חזרה לישראל שהיו מושיבים מלמדי תינוקות בכל עיר ועיר, ויקם דור חדש אשר תורת ה' ויראתו נגעה בלבבם.

שמעון בן שטח הנהיג את עדת ישראל בעוז ובתעצומות ולא חת מפני איש, ויסופר שפע"א רצח עבדו של ינאי המלך נפש, אמר שמעון בן שטח תנו עיניכם בו ותדונו אותו ולא תגורו מפני המלך, שלחו הסנהדרין למלך, עבדך הרג את הנפש, ושלח ינאי את עבדו שיעמוד לפניו, כי היה סבור שלא ידונו אותו מאימת המלכות, שלחו הסנהדרין לקרוא לינאי המלך שיבוא אף הוא עמו דהרי כתיב "והועד בבעליו", ויבוא ינאי וישב בצד, אמר לו שמעון בן שטח בעוז ובגבורה, ינאי המלך עמוד על רגליך ויעידו כך שעבדך הרג את הנפש, וידוע תדע שאין לפנינו אתה עומד אלא לפני מי שאמר והיה העולם, אמר לו ינאי: לא כשתאמר אתה, אלא כשיאמרו חבריך כן, נפנה שמעון בן שטח לימינו ולשמאלו לידע אם יאמרו כמותו, וכבשו חבריו פניהם בקרקע לפי שהיו יראים מהמלך, אמר להם שמעון בן שטח בעלי מחשבות אתם, יבוא הקב"ה בעל המחשבות ויפרע מכם, מיד בא גבריאל וחבטם בקרקע ומתו, כיון שראו חכמים שאין מלכי ישראל נכנעים לדברי תורה, דאגו פן תבוא מהם תקלה לישראל, התקינו שמלך לא דן ולא דנים אותו, לא מעיד ולא מעידים אותו.

ככל זאת התחכם שמעון בן שטח להסתיר תחבולותיו ועצותיו לקומם ולשקם את הנהרסות בקרב ישראל, אך הצדוקים הבחינו במועשיו וראו ששבו ישראל לימי קדם ושב רוחם בקרבם ועוד מעט ולא יינתן עוד להשפיע שיטתם בקרב העם, וידעו שכל זה בא מכוחו של שמעון בן שטח וחבריו שהיו לו מהלכים בחצר בית המלך, ואשר בחכמתו השכיל להסתיר פעולותיו מפניהם, ויתנכלו הצדוקים וטיכסו עצה ותחכולה כדת מה לעשות עמו, ויאמרו להכשיל השפעתו של שמעון בן שטח בבית המלך.

ואכן גם הפעם הצליחו הרשעים במעשיהם ובדרכם הקלוקל, כי בימים ההם כבר כלתה השפעתה של המלכה שלומית על ינאי כי כבר היתה כבת חמישים שנה וכבר לא הי' בכוחה להשפיע על

ברכות עד בלי ד"י

באותות ידידות והוקרה, נביע בזאת השורה, ברכת מזל טוב, למע"כ ידידינו היקר והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה, תורה יר"ש וחסידות אצלו כלולה, טדע לשם ולתהילה, עושה ומעשה לפרט ולכלל, קובע עתים לתורה בכל ליל,

הר"ר יואל דאוידאוויטש הי"ו

לרגל שמחתו בהולדת בתו שתחי' למז"ט

וזאת ברכתינו, קדם ידידינו, שמשמחה זו יתמשך עליו רב ברכות ושובע שמחות, ורב תענוג וקדושה ונחת, ויזכה להמשיך לישב באהלה של תורה, מתוך שמחה ואורה.

המתחלים מקרב לב

ידידיו בשיעור ערב במסגרת "חבורת יסודי התורה"

שמעון יואל בראך, מגי"ש. שמואל דוב קליין, אפרים אליעזר טעלער, יחזקאל לייב דייטל, נפתלי בידער, הלל כהן, יואל שטיינגבערג, יהודה ארי' היימליך, יחזקאל מיכל שמחה כה.

ברכות שמים מעל

בשורות אחדות מועט המחזיק את המרובה, נברך בכל לשון של ידידות וחובה, לחברינו וידידינו החשוב והנעלה, מוכתר בכל מידה ומעלה, כל מעלה ומידה בו כלולה, ברוך הכשרון, שמו מהללים בשיר ורוץ, משים לילות כימים, לעסוק בתורת משי"ה בצעימים,

הבה"ח יואל משה גליק ני"ו

לרגל שמחתו באירוסיו עב"ג לעז"ט

יה"ר שתזכה לבנות בית נאמן לשם ולתהילה, דורות ישרים ומבורכים על דרך הסלולה, והזיווג יפה יעלה, וכל משאלותך לטובה ה' ימלא, אכי"ר.

ידידך וחבירך, השמחם בשמחתך,
יחזקאל מיכל יואל פוקס
אפרים אלחנן סאנדער

כי תשתהו ברכות לעד

בקול ישון ושמחה, אשאת שיר ושבחה, קדם ידידי היקר והחשוב, על כל מכיריו אהוב וחביב, מרביץ תורה, לתהילה ולתפארה,

הרב ר' צבי יודא ווייס הי"ו

לרגל שמחתו באירוסיו בתו שתחי' לעז"ט

יה"ר שתזכה לרווח מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת וכט"ס
כעתרת וברפת יידיך מוקירך
חיים פינקלשטיין

כי תקדמנו ברכות טוב

ברוך שיר ושבח, ברכת מזל טוב נברך, לידידינו האני תנצת דדהבא, עוסק בהוויות דאביי ורבא, יראת ה' חופפת על פניו, שמו הטוב הולך לפניו,

החתן אפרים אלחנן סאנדער ני"ו

לרגל שמחתו בנישואיו עב"ג לעז"ט

יה"ר שתזכה לבנות בית נאמן בישראל אכי"ר.
כעתרת וברפת יידיך
זאך יחזקאל בערער, חיים צבי כהן, שמחה עום דוד ווייסהויז

משוואה לחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — כז — בלתי מוגה

יום ד' פרשת בהעלותך אסרו חג שבועות תשס"ח לפ"ק

ביקורו של הגאון רבי יוחנן סג"ל וואזנער שליט"א

ראב"ד סקווירא מאנטריאל – בעמח"ס שו"ת חיי הלוי

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א בקרית יואל יע"א

לאחר שמסר שיעור הלכה לפני חבורת יורה דעה במבצר הכוללים בקרית יואל

ראב"ד סקווירא: די כלים וואס מ'ווארפט אוועק איז דער עולם מק"ל.

רבינו: נישט אלע פלעסטיק כלים ווארפט מען אוועק, איך רעד פון די וואס מ'ווארפט נישט אוועק. עם זענען דא געהעריגע כלים וואס זענען געמאכט פון פלעסטיק.

ראב"ד סקווירא: כ'האב אמאל געהערט נאכזאגן פון סאטמארער רב ז"ל א ווערטל, ווען מ'האט אים געברענגט א פאפירענע 'קאפ', האט ער געזאגט 'אין אמעריקע לייגט מען אלעס אין די עיפערס'... (רמז בדרך צחות על הצייטונגען שכל מה שהאמעריקאנער עושים בזמנינו הכוונה הוא שיתפרסם בהצייטונגען)

רבינו: יא, דאס איז געווען דעמאלטס, נאך איידער עם איז געווען די פלעסטיק האט מען אלעס געמאכט פון פאפיר.

ראב"ד סקווירא: דער סאטמארער רבי ז"ל האט דאך אלס געהאט אויפן ארט אזוי תשובה אויף יעדע זאך. כ'האב אמאל געהערט ווען עם איז אריינגעקומען צו איהם ר'... ע"ה (א' שהי' רגיל לעורר על כל דבר קטן וגדול) און ער האט געהאט געשריבן א "לאפרושי מאיסורא", ווען דער רבי האט דאס געזעהן האט ער זיך אנגערופן "א פרישע מסירה"...

למעשה האט דער איד אסאך אויפגעטון.

רבינו: יא, ער האט אויפגעטון אז מענטשן האבן אנגעהויבן צו טראכטן אז נישט אלעס איז כשר, אבער ער איז געווען אביסל צו שארף.

א' הנוכחים: דער רבי האט דאך מעורר געווען אין מאנסי איבער דעם ענין אז מ'דארף נישט עסן איבעראל.

ראב"ד סקווירא: כ'זויל איבערגעבן פארן רבי'ן א גרום פונעם כולל. עם לערנען דארט בליעה"ר זייער חשובע יונגעלייט.

רבינו: כ'הער אז מען האט יעצט געזאגט א שיעור דארט. איבער וואס פארא ענין האט מען געזאגט?

ראב"ד סקווירא: בהלכות טבילת כלים, מ'האט מיך געבעטן צו רעדן אין דעם ענין פאר די חבורה וואס לערנט יעצט די מקצוע.

רבינו: מסתמא איז נישט געווען קיין סך צייט זיך פארצוועהן, מ'איז דאך אונטערוועגענס, אויפן וועג אהיימצופארן פון יו"ט.

ראב"ד סקווירא: חוץ מזה מאך איך אויך בר מצוה א קינד.

רבינו: היינט לייגט איר תפילין פארן בחור, דאס איז פיר וואכן פאר די בר מצוה (כמנהג סקווירא שמתחילין להניח תפילין שלשים יום קודם חבר מצוה)

ראב"ד סקווירא: כ'האב געוואלט פרעגן, כ'נוגע צו מובלץ די פלעסטיק כלים, ווי אזוי פלעגט מען צו פסקענען? כ'האב געזאגט ביים שיעור אז עם איז א מחלוקת.

רבינו: דאס איז דאך נישט געווען בימי חז"ל, קען מען דאס מדומה זיין צו כלי זכוכית, וואס די הלכה איז (וי"ד סי' ק"ב ס"א) אז עם דארף טבילה, הואיל וכי נשתברו יש להם תקנה (עי' ע"ה), ווייל מ'קען עם דאך צוריק איבערמאכן, די זעלבע מיט דעם, איז דאס גלייך ווי כלי זכוכית, ווייל מען קען עם דאך צוריקשמעלן. (וכן כתבו סברא זו שכיון שאפשר להתכסם ולהחזירם צריכים טבילה בלי ברכה, בשו"ת מנחת יצחק ח"ג סימן ע"ז ובשו"ת קני תורה ח"ב סי' פד עיי"ש).

רבינו: דאס ענין הייבט זיך אן ליידער אריינצוכאפן...
מגיית ארויס אין די אלע רעסמוראנטן...

ראב"ד סקווירא: היינט ביינאכט וועט אי"ה זיין אין סקווירא
א גרויסע אסיפה וועגן דעם ענין פון די "חתונה תקנות".

א' הנוכחים: הרב ר' יעקב ווייס פון מאנסי איז דער
נאכט-רעדנער ביי די אסיפה.

רבינו: זייער גוט, מידארף מאכן תקנות, מידארף אביסל
איינצומען, סאיז דאך זייער אסאך הוצאות וואס מגיט
אויס גענצליך איבריג, מידארף דאס באגרעניצן.

ראב"ד סקווירא: די וואך אין די סדרה ווען משרע"ה האט
געזאגט פאר יתרו "היית לנו לעינים", ברענגט דער כלי
יקר דאס ענין אז יתרו איז אוועקגעגאנגען פון זיין מלוכה,
ער האט אלעס איבערגעלאזט און ער איז געקומען צו די
אידן, דאס ווייזט אז אזוי דארף מען מקבל זיין די תורה,
נישט מזאל זיך אלעס נאכגעבן, סזאל נישט זיין קיין
מותרות.

רבינו: דאס איז באמת אזוי, דער וואס מאכט חתונה אליין
דארף נישט די אלע הוצאות, ער טוט דאס נאר ווייל יענער
טוט אזוי, און יענער מאכט אויך נאך א דריטן, איינער איז
אלס כרוך נאכן צווייטן און יעדער מוז נאך מוסף זיין מיט
עפעס מער, אזוי וואקסן די אלע הוצאות, דאס איז א
נארישע איינרעדעניש.

ראב"ד סקווירא: איך האב א שייכות מיטן דיין הרה"ג ר'
מענדל ווערצבערגער שליט"א (מו"ק קהלתינו במאנטריאל), ער
איז זייער א חשובער אינגערמאן.

רבינו: ער האט מיר טאקע געזאגט אז ער האט א נאנטע
שייכות מיט אייך, ער איז זייער א חשובער אינגערמאן, אן
ערליכער א ירא שמים, און א בעל מידות.

ראב"ד סקווירא: ער געדענקט גוט.

**ודיברו אודות הת"ת של סקווירא במאנטריאל שנמצא בת
באמצע שיפור הבני**

ראב"ד סקווירא: סזואקסט ב"ה אידישקייט איבעראל.
מיט שמירת עינים איז אבער שווער ביי אונז.

רבינו: סאיז ארגער אפילו פון ניו יארק, צי עס איז פשוט
דער פראבלעם אז מזוואוינט נעבן די גוים, אין ניו יארק איז
דער אידישער ישוב אזוי גרויס, כ'רעד שוין נישט פון
וויליאמסבורג, נאר אפילו בארא פארק איז אויך בליעה"ר
באזעצט מיט אידן, מילא אפילו מזוואוינט נעבן א
מאדערנער איד, איז ער סוף כל סוף א איד און זי איז א
אידישע טאכטער, גייט זי נישט פריצות'דיג, משא"כ אין

מאנטריאל וואוינט מען דאך ארומגענומען מיט גוים ממש,
און א גוי און א גוי...

ראב"ד סקווירא: דער יעב"ץ זאגט אז די פראנצויזן
זענען די גרעסטע קליפה.

רבינו: אויב מיינט איר אז די אמעריקאנער גוים זענען
אונטערשטעליג פון די פראנצויזן, און אז איר וועט גיין קיין
דייטשלאנד וועט איר געוואויר ווערן אז זיי זענען אויך
אזוי, און אין ענגלאנד זענען די ענגלענדער אזוי, און אין
פוילן זענען אז די פאלאקן זענען אזוי, אלע גוים, זיי האבן
נישט קיין תורה...

מיר שטייען יעצט א טאג נאך שבועות, מיר האבן יעצט
געליינט די פרשה פון קבלת התורה, אז נאך איידער מתן
תורה האט דער אייבערשטער געגעבן פאר אידן מצות
הגבלה, וואס איז דער פשט?! א איד דארף צו וויסן אז
אפילו ס'גלוסט זיך דיר דארפסטו זיך איינהאלטן, דאס איז
דער יסוד פון די תורה, א איד זאל נישט זאגן אי אפשי
בבשר חזיר (תורת כהנים פר' קדושים), נאר אפילו ער וויל קען
ער נישט...

סאיז אינטערעסאנט דאס וואס חז"ל זאגן שלא יאמר אדם
נפשי קצה בבשר חזיר אי אפשי רק יאמר אפשי ומה
אעשה ואבי שבשמים גזר עלי, דאס איז נישט ביי אלע
איסורים, ווייל עס איז דא זאכן וואס א איד טאר ניטאמאל
וועלן, ביי עריות טאר מען נישט אזוי זאגן, דאס אליינס
איז דער איסור, דער עצם הרהור הלילה, ווייל ביי בשר
חזיר איז דער פראבלעם דאס עסן די פלייש, אבער
טראכטן איז נישט קיין איסור, משא"כ ביי עריות איז דאס
עצם הרהור דער פראבלעם, מילא אוודאי טאר מען נישט
זאגן ביי דעם אפשי אבל התורה אוסרתה. (עי' באגרא דכלה
פי' קדושים, על הכתוב אל תבקשו לטמאה בהם, דהנה דרשו חז"ל לא יאמר
האדם אי אפשי בבשר חזיר, רק אפשי והבורא גזר עלי. זה הוא בשאר
המצות, מה שאין כן במצוה הזאת צוה השי"ת שירחיקנה ממחשבתו, כי
באם יחשוב בה ותתייפה בעיניו ח"ו יתמא בה. וזהו אל תבקשו לטמאה
בהם, כי בודאי ח"ו כן יהיה, ולא יסמוך האדם על דעתו שלא ירצה לפעול
פעולה במעשה, עכ"ל).

ראב"ד סקווירא: פונעם גרויסן מגיד (הרה"ק ממעזריטש ז"ל)
שטייט אז דאס וואס עס שטייט אז מזאל נישט זאגן אי
אפשי נאר אפשי אבל התורה אוסרתה, דאס איז נאר כל
זמן ער איז נאכנישט נכשל געווארן אין די עבירה, אבער
אויב האט ער שוין געגעסן און ער האט שוין טועם געווען
דעם מעם, דארף ער שוין זאגן אי אפשי (כן הביא התניא
בלקוטי תורה ואתחנן בשמו).

געשעמט צו זאגן אז כאמת וואס איז א חילוק צי מ'איז יא חסידיש צי מ'איז נישט חסידיש, דער עיקר איז אז מזאל זיין א ערליכער איד. האט ער אים גענטפערט אז דער עיקר חילוק איז וואס פארא חברותא מ'האט, ווייל אז מ'חבר'ט זיך מיט אנדערע איז שוין זייער נישט גוט.

רבינו: ווען עס איז מיר אויסגעקומען ביי א געלעגענהייט צו רעדן אין סקווירא האב איך געזאגט אז איינער וואס וואוינט נישט אין א שמעטל פארשטייט ניטאמאל די מעלה פון וואוינען אויסער די שטאט, אז מען וואוינט אליין אין א שמעטל פארשטייט מען וואס דאס מיינט, וואס מיינט א שבת, א יום טוב, וואס פארא רוח טהרה עס שפירט זיך אויף די גאנצע שטאט, דאס איז סיי אינדערטוואכן סיי שבת, סיי בייטאג סיי ביינאכט, דאס פארשטייט מען נישט נאר אויב מ'זעהט עס.

ראב"ד סקווירא: אויף זומער פארן שוין אסאך היימישע אידן ארויס אינדרויסן פון די שטאט.

זברכו רבינו: לחיים ולשלום, דער אייבערשטער זאל העלפן אסאך תענוג ונחת, ביי קינדער און ביי אייניקלעך, דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט קענען מרביץ תורה זיין להורות דבר ה' זו הלכה מיט סייעתא דשמיא און אלעס גוטן.

ראב"ד סקווירא: כ'זואלט געוואלט איינלאדענען דעם רבי'ן קיין מאנטריאל אויף א שבת.

מנהל הישיבה ד'סקווירא במאנטריאל: דער עולם בי אונז אין די שטאט בענקט זיך צום פאריגן באזוך, דער רבי האט געזאגט א לענגערע דרשה אין ביהמ"ד, אויך פאר די בחורים אין די ישיבה.

זכרנו לשלום

רבינו: אידן האבן באקומען די תורה, דאס האלט זיי הייליג, אז ער שטייט אויף אינדערפרי דארף ער גיין דאווענען, ער קען נישט עסן פארן דאווענען, ער איז שוין געצוימט תיכף ווען ער שטייט אויף, אזוי אויך ווען ער האט יעצט געגעסן נאכטמאל און עס גלוסט זיך אים א קאווע, ער קען נישט טרונקען קיין קאווע, ווייל ער איז פליישיג, דאס אלעס גייט אים אריין אין בלוט, און עס נעמט ארום דאס גאנצע לעבן, ער קען זיין א רויכערער, אבער שבת קען ער נישט רייכערן, ער קומט אריין אין שטוב עס איז טונקל, אבער ער קען נישט אנצינדן קיין לעקטער.

וואו מ'דרייט זיך און ווי מ'שטייט לעבט מען מיט די תורה, אז ער איז הונגריג קען ער נישט קויפן איבעראל, ער מוז דאך עסן כשר'ס, מילא איז א איד צוגעוואוינט אז אפילו ס'גלוסט זיך אים קען ער נישט אלעס האבן. ער טאר דאך נישט אראפטרעטן פון בעט איידער ער גיסט זיך אפ נעגל וואסער. דאס גאנצע לעבן פון א איד איז מיט א הגבלה.

א גוי האט א אנדער לעבן בכלל, ער איז געוואוינט אז אלעס וואס אים גלוסט נאר האט ער, ער איז בכלל נישט באגרעניצט.

זכירך רבינו על הענבים ושוב אמר: אז א איד וויל עפעס אריינעמען אין מויל דארף ער מאכן א ברכה.

ראב"ד סקווירא: דער רבי האט פריער געזאגט אז מ'וואוינט צווישן חסידישע אידן, האב איך זיך דערמאנט וואס כ'האב געהערט פונעם רבי'נס שווער, ער איז געווען אמאל אין מאנטריאל, און עס איז דארט געקומען א מאדערנער איד א וויזשניצער חסיד פונדערהיים, אבער ער איז שוין געגאנגען אן א בארד, האט יענער זיך נישט

יום ד' פרשת כי תשא תשס"ח לפ"ק

ביקור בבית הגאון רבי גבריאל קנאפפלער שליט"א

ראש ישיבת שערי תורה מאנטשעסטער יע"א

וואס לערנט מען יעצט אין די ישיבה?

הג"ר גבריאל: מס' כתובות, דעם צווייטן פרק. מ'האלט שוין ביי דף כ"ב.

רבינו: ס'איז שווער, זייער א שווערער פרק. ס'קומט אן שווער צו לערנען דעם פרק מיט תלמידים, די סוגיא דארט פון שטרות, פון דף י"ח ע"ב און ווייטער.

הג"ר גבריאל: ס'איז טאקע שווער, אבער די בחורים שמייכלען, ברוך ה', ס'איז טוב לב משתה תמיד. דאס איז דאך מענינא דיומא (הביקור היה ביום פורים קטן, שע"ז כתב הרמ"א (או"ח סי' תרצ"ז) וטוב לב משתה תמיד).

הג"ר הזכיר שלפני כמה שנים השמיע רבינו שליט"א שיעור לפני תלמידי הישיבה במאנטשעסטער. וחזר על חידוש נפלא שאמר אז רבינו בענין משיבה קונה.

הג"ר גבריאל: מיר האבן דעמאלטס געלערנט אין די ישיבה פרק הזהב, דער רבי האט געזאגט דעם שיעור אין די סוגיא פון "מעות קונות (כ"ט מה)".

יענע בחורים וואס האבן דעמאלטס געהערט דעם שיעור פונעם רבי'ן האבן שוין כ"ה אלע התונה געהאט.

רבינו: ס'האט זיך שוין עטליכע מאל געטוישט די בחורים... כ'הער אז עס לערנען דא אין די ישיבה 200 בחורים.

רבינו: דער דריטער פרק אלו נערות גייט גרינגער.

הג"ר גבריאל: ביי אונז איז אלעמאל איינגעפירט אז "אלול" הייבט מען אן צו לערנען כתובות, און מ'הייבט טאקע אן ביים פרק אלו נערות.

רבינו: ס'איז הערליכע ענינים, קס לי' בדרכא מיני'. זייער שיין, זייער געשמאקע סוגיות.

הג"ר גבריאל: אבער וויפיל מאל מילערנט דאס איז מען נישט יוצא ידי שמים.

רבינו: פאר אונז זענען אוועקגעפארן פון אמעריקע האט מען גערעדט וועלכע סוגיא מוזאל לערנען אויף יו"ט, ביי אונז לערנט מען א סוגיא פאר פסח, אויף שבת הגדול, האט מען גערעדט אז מוזאל לערנען "תרומת חמין", ס'האט דאך אויך אין אלו נערות.

הג"ר גבריאל: לפי מדה לפי דמים משלם. עס איז דאך דא פון רעק"א א גאנצע מערכה. טאקע געוואלדיגע שטיקלעך.

רבינו: ס'איז אין פסחים דף ל"ב, און אויך דא אין אלו נערות, דער תוספות דארט (כתובות ז') ביי תשלומין בתרומה צי עס איז א כפרה אדער א תשלומין.

אזוי לערנט מען יעצט ביי אונז אין די ישיבה "חוקת הבתים" נאר אויף סוגיא האט מען מחליט געווען צו לערנען תרומת חמין.

הג"ר גבריאל: חוקת הבתים איז אביסל ווייט פון די ענינים.

והאריכו בדברי תורה בדברי הת"ם על מאמרם ז"ל הוילך קטנ) מרדכי מה"מ מנין וכר ופי' על הפייט "שושנת יעקב".

ונסתובבה השיחה אודות ישיבתו והרצאת השיעורים כסדרן דבר יום ביומו, והשיעורים כללים פעמיים בשבוע, ועל אודות רבו הגה"צ רבי יהודא זאב סענאל זצ"ל ראש ישיבת מאנטשעסטער, שקרא אותו מאר"י לקבוע משכנו במאנטשעסטער.

ויכיר את רבנו שליט"א לברך על היין

זכירך רבינו: "להיים, להיים טובים ולשלום, דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט קענען זיצן מיט הרחבת הדעת און מרביץ תורה זיין פאר אידישע קינדער, זיי מחנך זיין און מגדל זיין לתורה ליראת שמים ולמדות מיט אלעם גוטן, דער אייבערשטער זאל העלפן ביי די אייגענע קינדער אויך"

ולעומתו ברוך יאמר: "דער אייבערשטער זאל העלפן דעם רביץ מיט אסאך סייעתא דשמיא און קענען פירן די גאנצע עדה הקדושה".

וספר הגר"ג שליט"א: איך געדענק דאס ערשטע מאל וואס דער ראש ישיבה ז"ל (הגה"צ רבי יהודא זאב סענאל) איז צוריק געקומען פון אמעריקע, ער איז געווען דעמאלטס ביים פעטער ז"ל דער דברי יואל, ער איז געווען דארט אויף סוכות, ער איז געווען ביים רביץ אויף הושענא רבה. כ'קען זאגן אז א האלבן ווינטער האט ער נישט געקענט אויפהערן צו רעדן דערפון. לכל הפחות א האלבן ווינטער. איך בין אליין געווען מיט אים צוזאמען ווען דער פעטער ז"ל איז דא געווען אין לאנדאן.

רבינו: דאס איז געווען תשכ"ה, יענעם זומער איז דער פעטער ז"ל געווען אין אר"י און ער האט זיך אפגעשטעלט אין לאנדאן.

הג"ר גבריאל: איך בין דעמאלטס פונקט געווען אין לאנדאן, און דער ראש ישיבה האט מיך אנגערופן זאגן אז ער קומט אויף שבת, און ער האט מיר געזאגט אז ער וויל מיט מיר צוזאמען אריינגיין צום רביץ. דער רבי איז איינגעשטאנען ביי ר' געציל בערגער ע"ה.

איך געדענק ווען מיר זענען אריינגעקומען איז געווען ביים רביץ אורו פניו, ער האט אויפגענומען דעם ראש ישיבה אזוי... אינמיטן שמועסן האט ער איינגעדרימלט (כדמס בקדוש של רבינו שה"י נראה כמתנמם בעת קבלת קהל וקריאת פתקאות וגם בשעת אמירתו לגבוה) איך האב געקוקט אויפן ראש ישיבה, כ'האב געשפירט אז ער זיצט אזוי... אינמיטן גיט ער מיר א שאקל און זאגט מיר 'גבריאל, גבריאל, גיב א קוק ווי ער שיינט אזוי ווי די לבנה". אבער ער האט אזוי געציטערט.

איך האב דעמאלטס געטראכט א ווארט, איך האב אויך זוכה געווען צו קענען אידן וואס האבן אזוי געציטערט. אונזער משגיח אין פאנעוועזש רבי האצקל לעווינשטיין ז"ל ער איז געווען א איד וואס אין אלול האט מען פשוט נישט געקענט שטיין אין זיינע ד' אמות, עס איז געווען ארככותו דא ל'דא נקשן, וחיל ורעדה יאהוון ממש. האט איך געטראכט עס שטייט די וואך אין די סדרה ווען משה רבינו איז אראפגעקומען פון הימל, כי קרן עור פניו ויראו מגשת אליו, דאס מיינט אז קוקנדיג אויפן כי קרן עור פניו, איז 'זיראו' זיי האבן באקומען יראת שמים ווייל 'מגשת אליו' זיי האבן געוואלט זיין נאנט צו משה רבינו.

ווען איך האב געזעהן ווי דער ראש ישיבה ציטערט שטייענדיג נעבן דעם רביץ דער דברי יואל, ער זעהט א שטייענדיגע פנים, דאס איז געווען דער בחינה ויראו מגשת אליו.

ונפרדו לשלום

ביקור אצל הגאון רבי אשר יעקב וועסטהיים שליט"א

ראב"ד בד"ץ איגוד רבנים במאנטשעסטער יצ"ורוב מערכת הכשרות

רבינו: איר זיצט דא אינעם בית דין אין די שטאט?

הגרא"י: היינט האב איך שוין אן אייגענע זאך, מיר האבן די כשרות. דער מנחת יצחק ז"ל האט מיך אריינגעשיקט אינעם ב"ד מיט אסאך יארן צוריק, אבער ס'איז געקומען א זמן וואס כ'האב אנגעהויבן צו טון אליין, מיר האבן היינט די גרעסטע שחיטה פון גסת אין אייראפע. מיר האבן ב"ה זוכה געווען אוועקצושטעלן א הערליכע שחיטה.

כ'הער אז דער רבי טוט זייער שטארק אין די ענינים.

רבינו: איר האט די שחיטה מונחת אין אירלאנד. איך האב געמיינט בעפאר אז אין ענגלאנד איז אויך דא א שחיטה מונחת, דערווייל הער איך אז אין ענגלאנד איז נישט דא. נאר אין אירלאנד.

הגרא"י: ווען איך בין געקומען דא אהער, דער ערשטער שיעור וואס איך האב געהערט פונעם מנחת יצחק ז"ל וואס איז געווען רב דעמאלטס דא אין מאנטשעסטער איז געווען קעגן די וואס מאכן שחיטה עומדת. ער האט נישט געוואלט די שחיטה.

רבינו: ס'איז דא א תשובה פון אים אין דעם ענין (ה"י סי' ט"ז).

הגרא"י: כ'האב געזעהן א אינטערעסאנטע זאך, פאר די תשובה איז געדרוקט געווארן האט ער געשריבן אויף יעדן עמוד 'לא להדפיס', אויף יעדן בלעטל, איך ווייס נישט פארוואס מ'האט דאס געדרוקט.

רבינו: די תשובה איז אז מ'זאל נישט מאכן קיין שחיטה עומדת.

הגרא"י: ער האט נישט געהאלטן דערפון, אבער ער האט נישט געוואלט אז מ'זאל דרוקן די תשובה להלכה.

רבינו: עס איז דא דער ש"ך סימן ו'... (עי' ש"ך יו"ד סי' ר' סק"ח), וז"ל בא"ד ומשמע בש"ם הלכתהלה מיהת אמר בעמידה, עי"ש)

הגרא"י: אבער ווען איך האב געזעהן ווי אזוי עס האט אויסגעזעהן די שחיטה דא, מעריטאריש קען עס אפשר זיין גאנץ גוט, אבער למעשה ס'איז דא אסאך פראבלעמען ווי עס האלט דעם קאפ ביי שחיטה עומדת, אין אמעריקע איז דא א גוטער סיסטעם, אבער דא האט מען דאס נישט גוט נאכגעמאכט, אין יענע צייט איז דאס נישט געווען גוט.

רבינו: אויב עס האלט נישט גוט דאס קאפ איז דאך ביי מונחת אויך נישט גוט. נאר ביי עומדת איז דאס זיכער

ארגער, ווייל אויב איז דאס נאר א משהו נישט גוט איז א חשש דרסה, איז עס מער אויסגעשטעלט צו פראבלעמען (שגם הסומכין על שיטת השמלה הדשה המקיל, מ"מ כתב ס"ח) בתנאי שלא יכביד על הסכין כלל, עי"ש).

והערת המערכת: בזמנים אלו עוסק רבינו שליט"א בפעולות גדולות לפתוח בית שחיטה לשחיטות גסות בסדר שחיטה מונחת ועוד הידורים רבים לתועלת יראי ה' המדקדקים, ומקוה בעז"ה בקרוב לברך על המתמר לשמחת לב החרדים לדבר ה'.

הגרא"י: דא איז נאר געווען נאך א זאך, דא איז געווען מיט א צוויי דריי יאר צוריק א גאנצער זומל וועגן שיסן די בהמה נאך די שחיטה, דא איז געווען אלע יאר ווי אזוי מ'האט געמאכט, ווען הרב ווייס ז"ל (בעל מנחת יצחק) איז דא געווען, מ'האט דאס געמאכט בפניו, און ער האט דאס מכשיר געווען, און באמת האט דאס מעלות אז ס'איז נישט קיין צירית דם (בלאט שאטס) און אויך אז עס נעמט אוועק די טענה פון די גוים, דער גאנצער פראבלעם וואס די גוים האבן קעגן די שחיטה דא – דא איז כמעט נישטא קיין פלאץ וואו מ'שעכט ווייל די גוים וועלן נישט לאזן קויפן דעם חלק אחרויים, די לעבער.

רבינו: איר מיינט די טענה פון די גוים אלס צער בעלי חיים.

הגרא"י: יא, אבער אז מ'האט געשאסן גלייך נאך די שחיטה וואלט נישט געווען קיין פראבלעם. די טענות קעגן די וואס טוען דאס יא, די גאנצע סוגיא פון שובר מפרקתה (הולין ק"ג) דאס האט נישט קיין שייכות, דארט איז די גמרא רעדט זיך פון התיכת הוורדין, אין רמ"א (סי' ס"ז ס"ד) איז דאך אזוי, אויב דו שניידט די וורדין איז נישטא דער גאנצער פראבלעם, לכאורה אזוי דארף אויסקומען.

באמת איך האב דעמאלטס געשריבן צו הרב וואזנער, ער האט מיר געשריבן אז איך זאל אויפהערן, בו ביום האב איך אויפגעהערט, אבער ער האט מיר געזאגט שפעטער אז ניין, ער האט מיר געזאגט אז איך בין הונדערט פראצענט גערעכט עס איז נישטא קיין שום שאלה להלכה, נאר שלא יאמרו ... אזא סארט, אבער דער שיקול דערפון אין די גאנצע וועלט אז דאס מאכט א פראבלעם.

רבינו: דאס וואו מ'שיסט אין קאפ איז נישטא די בלאט שאטס?

אין אמעריקע האבן זיי אויפגעטראפן אן אנדערער פאמענט אז מ'וואשט אויס דאס בלוט נאך די שחיטה. **הגרא"י:** כ'האב געהערט דערפון, עס איז געווען עפעס א פקפוק דערויף.

רבינו: מ'ניסט אריין א וואסער, און ס'לויפט אדורך די אדערן, מילא קומט אויס אז ס'איז נישטא קיין בלאט שאטם.

ס'איז עפעס וואסער מיט צוקער, מיט נאך זאכן.

מ'האט מפסק געווען דערויף מיט צוויי זאכן, איינס די ריאה ווערט מער אנגעבלאזן, עס גייט אריין און ס'ווערט שווער צו מאכן די בדיקת הריאה, עס ווערט אויך צוגעקלעבט צום דופן הבהמה, און אויך איז עס קאלט פארפירן, דאס אלעס שטערט געהעריג צו מאכן די בדיקה, און עס איז דא א חשש ניתוק הסרכות אויך. מען קען נישט דורכגיין געהעריג די ריאה.

און צווייטנס, אפשר איז דאס משנה דעם גאנצן סדר, ס'גייט אריין אויך אין די קליינע אדערלעך, דאס נעמט טאקע ארויס די בלוט, עס וואשט עס אויס, און דאס פלייש ווערט ווייסער, דאס איז וואס מ'זעהט במציאות, עס האט עטליכע פעולות וואס מ'זעהט בעין, דאס פלייש איז ווייסער, ווייל עס איז נישטא קיין בלוט אזוי דער מציאות, און ס'איז שענער בכלל, די קאלעסטעראל פאלט אויך. מ'מילא וואלט די קאמפאני ווען געוואלט דאס מאכן, אבער עס ווערט די שאלה יעצט צו עס נוצט דערנאך בכלל מליחה, ווייל עס איז דאך שוין דם שפירש ממקום למקום (עי' יו"ד סי' סט ובש"ך סקנ"ד).

מיר האבן דאס אבער אפגעשטעלט, ווייל מ'קען נישט וויסן וואס אלס דאס קען זיין.

[הערת המערכת: ביום א' שמות העל"ט ערך רבינו שליט"א אסיפה גדולה בבית מדרשו עצי חיים סינעט בוילאמבורג בענין זה בהשתפות גדולי הרבנים והפוסקים שליט"א וגם האומנים ממצאי המאשין הנ"ל הבקיאים באופן הטעכניק, ולאחר מו"מ ארוך של כמה שעות הוחלט שלא להשתמש בזה].

הגרא"י: עס איז דא א פראבלעם מיטן נוצן עלעקטערי ביים הפשט? היינט ווען מ'איז מפשיט איז מלמעלה למטה.

רבינו: מ'גיט א שאק פאר די בהמה?

הגרא"י: ניין, ס'איז אזוי, נארמאל הפשט גייט מלמטה למעלה, אזוי גייט עס נארמאל, די דאקטורים זענען אבער נישט צופרידן ווייל די שמוין פאלט צוריק אראפ אויפן מקום הנפשט, וועגן דעם הייבט מען אן פון אויבן, ס'איז א מאשין פון אויסטראליע, דער לחץ בשעת ווען מ'שלעפט

אראפ איז אזוי שטארק דאס צוברעכט דעם גאנצן עצם השדרה, דאס איז א ריזיגער עצם און דאס קראכט ביי רוב בהמות און דאס מאכט קאליע דאס גאנצע פלייש.

רבינו: דאס פאסירט ווייל עס קומט ארויס די מארך פונעם ביין?

הגרא"י: פשוט דער ביין צוברעכט זיך, מילא די גאנצע פלייש האלט זיך נישט. האבן זיי געמאכט א פאמענט אז זיי לייגן אריין ביי ביידע זיימן פון די שדרה א לעקטער און דאס שטארקט די פלייש ארום די שדרה, מיט א לעקטער קראפט.

האב איך געקלערט אז עס קען זיין א שאלה ווייל למעשה דאס מקום וואו מ'לייגט אריין די לעקטער איז דאס סך העכער פון דעם חלק וואס מ'נעמט. הרב וואזנער האט דאך א תשובה וועגן דעם אריינלייגן א לעקטער, אבער דא איז נישטא אויפן גאנצן פלאץ, ס'איז נאר פון דעם פוינט ביז די פיס ווייל דער לעקטער מוז גיין פון אייזן ביז אייזן, כ'האב געמאכט אסאך הקירות ודרישות אין דעם, איך בין אריינגעגאנגען צו הרב וואזנער מיט דעם, ער האט מיר געזאגט אז דאס איז בכלל נישט קיין שאלה, אבער מ'דארף אכטונג געבן.

דאס איז בכלל א שוואכער עלעקטערי, מ'קען דאס אנרירן. **רבינו:** באמת איז געווען מיט יארן צוריק, מיט א 20 יאר צוריק בערך איז געווען די שאלה וועגן 'סטימולעשאן', עס איז געווען דער מציאות אז מ'האט אריינגעגעבן א שאק פאר די בהמה נאך די שחיטה, ווען די הויט איז שוין געווען אפגעשינדן, דאס האט א שאקל געגעבן די בהמה, און די מעלה דערפון איז אויך געווען אז די בלאט שאטם איז געווען ווייניגער, און עס האט אויך ווייכער געמאכט דאס פלייש.

מ'האט דעמאלטס אויך אסאך דן געווען, וואס איז די שאלה? וואס טוט עס? די גאנצע זאך וואס מען האט מהמיר געווען איז בעיקר ווייל מ'ווייסט נישט וואס עס געשעהט.

*

הערת המערכת: להבנת מציאות הדברים מה שדנו גדולי הרבנים אז אמרנו להעתיק חלק ממכתב מו"מ של תורה בענין זה שכתב כ"ק מרן רבינו שליט"א בשעתו מוצש"ק פרשת שמיני שנת תשנ"א לפ"ק להגאון רבי יחזקאל ראטה שליט"א אב"ד קארלסבורג, וז"ל שם:

... בענין השאלה העומדת על הפרק בשחיטת הבשר הנקרא 'סטימולעשאן' לאחר השחיטה וקודם המליחה מורמים כח לעקטער איזה רגעים בחתיכת הבשר וזה מוצא דם ומחל...

ומע"כ בקשני לעיין בענין זה כי הוא נוגע לכשרות כל הבשר הנשחט לצורך בני ישראל החרדים לדבר ה' ומדקדקים בקלה כבחמורה...

... והנה מכה העובדא שהיה בק"ק סיגוט בשנת תר"י במעשה שמענתה אשה ומלחה בשר בדבר הנקרא האלון ונתבשל מקצת הבשר והכשיר המרא דאתרא שהיה בזמן הנ"ל הרה"ג יוסף שמערן ז"ל הכלים והבשר שנשאר ע"י מליחה שנית, ויצא נגזו בקול רעש גדול הרה"ג מהר"י מוהערן ז"ל ונמצא מזה כספרי שו"ת גדולי הדור שהיו בימים ההם, כתב סופר יו"ד סימן ל"ו, אמרי אש סימן כ"ה, דברי חיים ח"א יו"ד סי' כ"ה, טוב מעם ודעת ק"א וק"ב, מהר"י עניני סימן מ"ד, שואל ומשיב מהדו"ק ח"א סימן קמ"ב, הסד לאברהם, והנראה מדבריהם דבמציאת האלון מוציא דם וציר ממש כמו מלח ומכה זה הכשיר הרב מהר"י שמערן כי מסתפק לי אולי הוציא האלון כל דמו כמו מלח ועכ"פ הוי ספק ומכה זה הכשיר הכלים ובעצמו ניסה ומצא שמוציא דם וציר, ולא הוזה לו גדולי דורו ואמרו שח"ו להקל בדבר זה כי מצינו בדברי חז"ל דוקא מלח מוציא דם מבשר ולא דבר אחר, וא"ו וזל"ה"ה בדברי חיים אסר גם הבשר שלא נתבשל וכתב דלא מהני ליה הרה"ה ומליחה שנית וז"ל מי יודע טבע ההאלון אולי דרכו למשוך ולהבליע לזה י"ל דאסור דדילמא פלט ובלע ולחומרא נקטינן עכ"ל, וכ"כ בטוב מעם ודעת לאיסור דלא מהני טוב מליחה מטעם שחושש דהוי דם שפירש ממקום למקום, וכנראה זה גם טעמו של הדברי חיים בזה, ומכה זה כתב הרב וכו' מי יודע טבע הלעקטריק אולי דרכו למשוך ולהבליע ודילמא פלט ובלע וצריך לילך בזה לחומרא...

... אמנם פעולת הסטימולעשאן נעשה לאחר שהוציאו כל הבני מעים והופשט העור ונכרת ראש הבהמה ונחתך לב' התיכות גדולות צד ימין וצד שמאל, החתיכה היא תליה על הרגל ומקום כריתת הראש היא למטה או מזרימים איזה רגעים כח עלעקטריק להחתיכה ומכה זה נוזל זוב דם ומוהל ממקום כריתת הראש דשם נחתכו הגידים והוריידים ומקום זה דוקא זב ונחל דם ומוהל איזה רגעים וכל החתיכה מפרכסת הנה והנה, ובאמת כל צצדי הבשר הוי יבש כבתחילה בלי שום שינוי אפילו טיפת דסוציר ליכא, ומיד לאחר זה מוליכים החתיכות למקום הנקרא קילער או פריזישדער ומתקרר הבשר ואינו נקשר כקרה רק מתקרר, ואמרו לי העומדים שם דאם נעשה סטימולעשאן לאחר שנכנס לקילער והפריזישדער שוב אינו מועיל כלום כי א"א לעשותו רק תיכף לשחיטתו בעוד הבהמה רכוכ וחמום אבל לאחר שנתקרר לגמרי א"א לעשותו, והנה פשוט וברור דכל דבר המוציא דם ומפליט ומבליע איך שום נ"מ אם נתקרר או נתייבש הבשר איזה שעות לאחר שחיטתו, ומוה מוכח שאין כח העלעקטריק מוציא שום דם ואינו מפליט שום דבר כי החתיכה בכלל אינה מתחממת אלא לאחר השחיטה איכא זינוק דם רב ממקום השחיטה עד שתצא רוח הבהמה ופסקא לחיותא, אלא עדיין נשאר דם רב בידי החתיכה וכה הלעקטריק

דוחק הדם החוצה במקום שהגידים פתוח מחמת כריתת הראש, ואם היה העלעקטריק מפליט או מבליע דם כמו מלח או האלון או היה מפליט דם בכל צצדי דפנות החתיכה כמו כל מליחה וצליה ושאר דבר המוציא דם...

ואם אפשר לדמות לדבר, אפשר לדמותו לבשר הנכבש במכבש תחת כובד המשקל דבמציאות מוציא דם ומוהל מחמת כובד המשקל, ואין אסור לאכלו מחשש שפירש הדם ממקום למקום ככה גם בנידוק דידן שנראה לעין שאינו מפליט שום דבר אי"כ אינו דומה לבשר שנמלח בהאלון דהלא אם תיקח חתיכת בשר לאחר שנתקרר ותזרים בו כח עלעקטריק כנ"ל לא תעשה בו שום פעולה, מעתה אם תאמר שכה הלעקטריק מוציא דם ומבלבל דם האיברים בכגון דא העלעקטריק להיכן אול, אלא ודאי העלעקטריק מצד עצמה אינה עושה שום פעולה חדשה רק החתיכה סמוך לשחיטה עדיין יש בקרבה מקצת מן המקצת היות והמימות מתולדה ומצוי דם בעיקתוך הגידים וזרם העלעקטריק מסייע להוציאו החוצה... ע"כ חלק ממכתב הנ"ל.

ולמעשה היה דעת כ"ק מרן רבינו הגה"ק בעל ברך משה זצ"ל להחמיר בדבר שלא להנדיב דבר זה, וכן עשו על פי הוראתו, וע"ע במה שכתב הגאון בעל שבט הלוי שליט"א בזה בשבט הלוי (ח"ה יו"ד סי' צב), ובתשובות והנהגות להגר"מ שמעון רבנו שליט"א (ח"א סי' תה), ובשו"ת עמק דתשובה להגר"י ראטה שליט"א (יו"ד ח"ב סי' סח) ובשו"ת מגד יהודה להגר"מ פלאטשעק שליט"א (סי' ד).

*

הגרא"י: די תשובה פון הרב וואזנער איז ווען עס לויפט דורך די גאנצע בהמה, ער זאגט אז מ'זאל מחמיר זיין.

רבינו: אויך וועגן דעם זעלבן ענין, ווייל מזוייט נישט זאנחנו לא נדע. ווייל די בהמה איז קאלט, און מזוייט נישט וואס געשעהט דא, מ'האט מורא געהאט.

הגרא"י: בכלל ס'קען דאך זיין אז ס'איז פירש ממקום למקום דער דם וואס איז נישט אויסגעהאלטן.

רבינו: אבער קענען מיר דען אליין זאגן דערויף? מיר ווייסן נאר וואס חז"ל האבן געזאגט דער כח המליחה, וואו טרעפט מען דאס? ביי כלי שאינו מנוקב, ביי דעם איז אויך דא א מחלוקת. דער מחבר (סי' ס"ט ס"ח) איז מתיר, דער רמ"א איז מחמיר. אוודאי טאר מען נישט מקיל זיין אין דעם אז דער רמ"א איז מחמיר.

הגרא"י: וואס איך האב געזאגט לגבי דאס שיסן נאך די שחיטה, איך האב זיך אנגענומען דערפאר ווייל גדולי ישראל האבן שוין געהאט די שאלה, און זיי האבן דאס מתיר געווען, מ'האט דאס געמאכט בפניו פונעם מנהת יצחק, קען מען קומען יעצט און זאגן אז עס איז נישט גוט? מילא ווען עס איז א נייע שאלה וואס מ'האט נישט

נאכן שחיטה, די זעלבע רש"י וואס זאגט שובר מרפקתו וואס זיי נוצן להחמיר, זאגט אז מ'זאל קלאפן אויפן קאפ, זעהט אויס אז עס איז א חילוק צווישן שובר מרפקתו און קלאפן אויפן קאפ.

והמשך רבינו לבאר עם הגרא"י שליט"א כמה זמן אחרי השחיטה יכולין להכות בראש, ודעת המנח"י בזה

ונפרדו לשלום

דן געווען ביז היינט, אבער אז מ'האט שוין גע'פסק'עט דערויף אמאל.

בפרט היינט אין אויסטראליע ווען זיי האבן נישט קיין ברירה, זיי מוזן דאס מאכן.

רבינו: דער טורי זהב אין סי' ס"ז (סק"ב), רעדט דאך וועגן דעם קלאפן אויפן קאפ.

הגרא"י: יא, אבער די זעלבע רש"י וואס זיי ברענגען איז די רש"י וואס זאגט אז ביי עוף זאל מען קלאפן אויפן קאפ

יום ד' פרשת כי תשא תשס"ח לפ"ק

ביקור בבית הגאון רבי זאב קויפמאן שליט"א

ראש כולל לרבנים במאנטשעסטער יע"א

הגר"ז: זיין הריפות איז מורא'דיג, זיינע תלמידים זענען דאך געווען גדולי ישראל, דער נתיבות איז געווען פון זיינע תלמידים.

רבינו: ס'איז נישט געבליבן פון אים אזויפיל ספרים אז מ'זאל קענען זעהן זיין הריפות, אבער מ'זאגט נאך אז ער איז געווען א הריף עצום, מ'זעהט דאס אבער נישט אזוי ווייט, ס'איז געבליבן אביסל תשובות... נישט פון דעם זעהט מען דאס גדלות פון דעם מענטש, אבער מזויסט.

הגר"ז: אויך רבי עקיבא איגער, מ'זאגט אז זיין ספר איז אויך א מוסר ספר, זיין גדלות איז דאך מורא'דיג, זיין עניוות, זיין 'לפי ענית דעתי', ער איז נישט געווען קיין מגזים, ער האט געזאגט אז ער פארשטייט נישט. דאס איז געווען ר' עקיבא איגער.

רבינו: ער שרייבט אלץ 'לא זמיתי להבין'...

ער האט געמאכט הגהות אויף אלעס וואס ער האט געלערנט.

דער ברוך טעם האט אויך געשריבן הגהות אויף אלעס וואס ער האט געלערנט. עס איז דא הגהות פונעם ברוך טעם אויפן פני יהושע, אויפן נודע ביהודה, ער האט געמאכט הגהות אויף אלעס וואס ער האט געלערנט.

הגר"ז: רבי עקיבא איגער קריגט דאך אויפן קצות החושן, ער איז דאך געווען ממש א בן דורו.

רבינו: דער גאנצער נתיבות איז דאך אויך געווען א בן דורו מיטן קצות... דאס מיינט אז ער האט אפגעלערנט דעם קצות, כאטש ער איז געווען א בן דורו, ער האט געמאכט דעם ספר קעגן אים, און ער האט אים צוריק גענטפערט.

פון רבי עקיבא איגער איז דא אסאך תשובות צום נתיבות, זיי זענען געווען שכנים.

ונפרדו לשלום

הגר"ז שליט"א סיפר שלומדים בעת ככולל שלו שו"ע הל' שבת, ונר"י בחל' מוקצה ודברי המגן אברהם שם

רבינו שליט"א: דער מגן אברהם איז זייער בקיצור, ער שרייבט ממש רמזים

הגר"ז: מ'דערציילט עפעס אז ער איז געווען א גרויסער ארעמאן און ער האט זיך נישט געקענט ערלויבן צו שרייבן באריכות.

רבינו: אויפן פרי מגדים זאגט מען אזוי.

די וועלט זאגט אז דער מג"א איז נאכאמאל אראפגעקומען אויף די וועלט, און איז מגולגל געווארן אינעם מחצית השקל כדי קלאר מסביר צו זיין זיינע ווערטער.

הרה"ח ר' שמואל הכהן פרידמאן משב"ק: דער רבי ז"ל דער ברך משה פלעגט אלס נאכזאגן וואס דער חת"ס זאגט אינעם הספד אויפן מחצית השקל, ווי גרויס ער איז געווען, זיין קדושה און זיינע מדרגות (עי' דרשות חת"ס ד'אב דף ש"י ע"ג).

רבינו: ער האט מעמיד געווען אסאך תלמידים, ער האט געפירט א גרויסע ישיבה אין קעלן, דארט האט ער גיוואוינט, א שטאט אין דייטשלאנד.

זיין זון איז געווען הג"ר וואלף באסקאוויץ ז"ל, ער איז אליינס געווען א גדול, דער סדר משנה, ער האט געמאכט זיין חיבור אויפן גאנצן רמב"ם, עס איז נאר נישט פארבליבן, ער איז נאך דעמאלטס געווען א יונגער מענטש.

הגר"ז: עס זענען דאן געווען אסאך גדולים.

רבינו: אין יענע תקופה איז אין דייטשלאנד געווען אסאך גדולי ישראל.

הגר"ז: רבי משולם איגרא איז געווען דעמאלטס. ער איז געווען א גאליציאנער.

רבינו: ער איז שפעטער געקומען קיין פרעשבורג.

מי לך טוב להודות

ברגשי ידידות והערבה, אשנר בזה כוס של ברכה, קדם ידידי וחברי הבחור החשוב, לבו לב הזהוב, על כל מכיריו נחמד ואתהוב, תורה יר"ש וחסידות אצלו שלוב, שבחו אתך למלכל, אתך נומריז עליו ההלכל, עוסק בעסקי חורב, ברוך הכשרון, בהכשר ויצרון,

הבה"ח כמר יואל משה גליק ני"ו

לרגל שמחתו באירוסיו עב"ג שתחי' לעז"ט

יה"ר שהזיווג יעלה יפה, כסולת מזופה, יציץ ויפרח כנפץ אדרת, לשם ולתפתרת, ואך טוב וחסד ירדפור כל ימי חיך אכי"ר.

המאתל בלניח ידיך השמה בשמחתך

הערשל סנה

ג"א מצטחך לברכה מרחוק מקום וקירוב לב
חקי יואל פעקעטע, מעיה"ב לאגדת ע"א

ברכות בנפליים

ברון שיר ושבח, ברכת מזל טוב נברך, לידידינו וחברינו הזי תרי תצתרי דדהבא, עוסקים בהווית דאביי ורבא, יראת ה' חופפת על פניהם, שמם הטוב הולך לפניהם,

הבה"ח אפרים אלחנן סאנדער ני"ו

הבה"ח יחיאל מיכל יואל פוקס ני"ו

לרגל שמחתם בנישואיהם עב"ג לעז"ט

יה"ר שתזכו לבנות בית נאמן לשם ולתהילה, דורות ישרים ומבורכים על דרך הסלולה, וכל משאלותכם לטובה ה' ימלא, אכי"ר.

כ"ד יידיכם השמחים בשמחתכם

יואל משה גליק, וואתלף לייב קאתן

אתרן מרדכי פעפערקאדן

מזל טוב וגדיא יאה

מעומקת דליבא, ובכל לשון של חיבה, כוס ברכות נשא ונרימה, בברכת מזל טוב לבביצ וחמה, לידידינו היקר והמהולכל, עושה ומעשה למען הפרט והכלל, רב תבוטת איש חמודות, תורה ויר"ש וחסידות אצלו צמודות, אתך נומריז עליו את ההלכל לברך ולהודות.

הר"ר יואל דאוידאוויטש הי"ו

לרגל שמחתו בהולדת בתו שתחי' למז"ט

יה"ר שתזכה לגלה ולחנכה על מעי התורה, מתוך שמחה ואורה, ומשמחה זו יושפע לו רב ברכות ושובע שמחות, מתוך אשר ועושר והרחבת הדעת,

כ"ד ידיך השמחים בשמחתך

יואל (ברד"ט) ווייס, יעקב אברהם גאלדבערגער

אנעים זמירות ושיירים

בשיר ושבחה והלל, מעומק ליבנו נהלכל, קדם ידידי וחברי המוכתר בתשבחות אשר אתך למלכל, שמו הטוב נודע בשערים, במידותיו היקרים, ויואל"ל משי"ה לשבת על התורה ועל העבודה, כל פה אליו יודה,

הבה"ח יואל משה גליק ני"ו

לרגל שמחתו באירוסיו עב"ג שתחי' לעז"ט

יה"ר שהזיווג יעלה יפה כליל בהוד ובתפתרת, יציץ ויפרח כנפץ אדרת, ויושפע לו משמי מרומא עילאה, הזי תלת מילי מעליא, דבמזלאת תליא, בנים ובני בנים עוסקים בתורה, מתוך שמחה ואורה, לשם ולתפתרת, אכי"ר.

כ"ד ידיך השמה בשמחתך

אתרן מרדכי פעפערקאדן

דברית קידש

מב"ק מרז רבינו הגה"ק שליט"א

סעודת רעוא דרעווין שב"ק פרשת חוקת תשס"ח לפ"ק בקרית יואל יע"א

על כן יאמרו המושלים בואו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון. איתא במס' בבא בתרא (דף עה:): אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן, מאי דכתיב על כן יאמרו המושלים בואו חשבון, המושלים אלו המושלים ביצרם, בואו חשבון בואו ונחשוב חשבוננו של עולם, הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסידה, תבנה ותכונן, אם אתה עושה כן תבנה בעולם הזה ותכונן לעולם הבא.

ונראה בהקדם מה דאיתא במדרש (ויק"ד פכ"ח ס"ג): וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה, תני רב חייה אימתי הן תמימות בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, וצריך ביאור.

וביאר א"ז זללה"ה בעצי חיים (ה"ב פ' אמור) על פי דברי הגמרא (שבת פט:): אמר הקב"ה לאברהם בניך חטאו וכו', אמר יצחק כמה שנותיו של אדם שבעים שנה, דל עשרים דלא ענשת עליה, דל כ"ה דלילה, דל תרתי סרי ופלגא דצלויא ומיכל וכו', פשו להו תרתי סרי ופלגא, אם אתה סובל את כולם מוטב, ואם לאו פלגא עלי ופלגא עלך, עיי"ש. ובה פ"י הגמרא (עירובין יג:): תנו רבנן שני שנים ומחצה נחלקו בית שמאי ובית הלל הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נברא משנברא, והללו אומרים נוח לו לאדם שנברא משלא נברא, נמנו וגמרו נוח לאדם שלא נברא משנברא, ועכשיו שנברא יפשפש במעשיו. וקשה הלשון נמנו וגמרו. וגם מאי טעמא דאידיך שאמר נוח שנברא. וגם למאן דאמר נוח שלא נברא, אם כן למה נברא, הלא מקור הטוב

רוצה להטיב, וגם יש להבין מה שאמר ועכשיו שנברא יפשפש במעשיו, דמאי שאטייה הכא. אמנם הכוונה דכיון דכל עיקר המליצה לישראל בזה במה שנעשה החשבון על ידי יצחק אבינו אשר שנותיו מועטים המה, ורק תרתי סרי שנה, וכל שאר השנים הולכים בעניני עולם הזה אשר לא יחטאו בהנה, ואם כן כיון דרוב שנותיהם בהבל כלו, ואף על פי שלא חטאו, אבל מכל מקום מה צורך בהם, וגם אם לא נברא האדם, הא גם כן לא חטאו, ועל כן אמרו נמנו וגמרו, היינו שמנו שנותיהן של האדם אשר יעברו על האדם כל ימי היותו בארץ, ולכן נמנו וגמרו דטוב שלא נברא האדם. אך מבואר בשו"ע (או"ח סי' רל"א) שכל כוונתו יהיה לשם שמים, וכן בכל מה שיהנה בעולם הזה לא יכוין להנאתו אלא לעבוד את הבורא ב"ה, כדכתיב (משלי ג): בכל דרכיך דעהו וכו', עיי"ש. ולפי זה יש לומר דגם בפלגא דלילה וגם בעסקו בעולם הזה, כיון דכוונתו בהם לשם שמים גם כן מצוה קעביד, והם נחשבין בכלל עשייתו כאלו עשה מצוה, ואם אתה עושה כן, יש לומר דשוב טוב שנברא, ואף על גב דרוב שנותיו של אדם הם בעניני עולם הזה, אבל כיון דיש גם בעניני עולם הזה כוונה לשם שמים, נחשב כאלו גם בזה עשה בהם מצוה. וזה שאמרו חז"ל ועכשיו שנברא יפשפש במעשיו, ר"ל במעשיו של עניני האדם אשר עושה צורך בהם לעניני עולם הזה, יפשפש בהם שימצא כוונה לשם שמים כיון שנברא ויהא טוב לו שנברא, לכן יפשפש בהם כוונה לה', ועל ידי זה טוב שנברא משלא נברא. ויתבאר הכתוב תמימות תהיינה, היינו השבע שבועות תהיינה תמימות, דידוע מה שכתב

דרכו להתחיל בדבר רשות דאינו מפורש בהדיא בכתוב ובאמת אינו דבר עבירה כלל, בדבר הזה הוא מתחיל להתעות ולהסית, ושוב מן ההיתר יבואהו אל האיסור. והיינו דאמרו חז"ל במלחמת הרשות הכתוב מדבר, דהיינו במלחמת היצר שהוא בדברי רשות, מיהא אי אפשר לכבוש מלחמה זו להכניס גם דברי הרשות בגדר המצות רק אם באמת כבר שמר עצמו לבלתי עבור על מצות ה', להזהר על מצות לא תעשה ולשמור כל המצות אז יש לו בכח ללחום כנגד היצה"ר בדבר הרשות ולכבוש, מה שאין כן מקמיה דקיים מה שמוטל עליו אי אפשר לו לכבוש היצה"ר בדברי רשות, וע"ד שכתב החובת הלבבות (שער יחוד המעשה פ"ה) מי שאין לו תוספת אין לו חובה, ואין התוספת מתקבלת עד שתפרע החובה. והיינו דפירש"י אם עשית כל האמור בענין לסוף ונתנו ה"א בידך, עכ"ד.

ובזה יתבאר הכתוב שבע שבתות תמימות תהיינה, וכתב באלשיך דהשבע שבועות מרומז על השבעים שנה שנות האדם, ובכדי שלא יצטרכו למעט החשבון של השנים מה שעסקו בעניני גשמי צריכים לעשות הכל לשם שמים למען יהיה לו כח לעבודת הבורא, ולזה אמר במדרש אימת הם תמימות, דאימת יכול האדם לעשות דברי הרשות לשם שמים שעל ידי זה יהיו שנותיו תמימות, בזמן שעושין רצונו של מקום, שהאדם שומר עצמו לבלתי עבור על מצות ה', דמקודם צריכים להזהר בכל מצות עשה ולא תעשה שצונו הבורא יתברך, ואחר שקיימו כל עניני איסור והיתר ועושין רצונו של מקום מה שחייבה לנו תורה, אז יש להוסיף עניני רשות ולקיים בכל דרכיך דעהו, ואז תמימות תהיינה.

ועל דרך זה יל"פ ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה, פירש"י שני חיי שרה, כולן שוין לטובה. ודקדקו המפרשים מה הוסיף רש"י ל"ב ז' בזה, אחר שכבר דרש מקודם בת ק'

באלשיך דהשבע שבועות מרומז על השבעים שנה שנות האדם, ואמר הכתוב דלא יהא צריך למעט החשבון של השנים בשביל שלא חטאו, אלא תמימות תהיינה שיהא נחשב לכל השנים. היינו אשר בכל השנים יהא עושה מצות ובשביל הכוונה שעושה הכל לשם שמים, ואמר במדרש אימת הם תמימות, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, היינו שלא די במה שלא חטאו בשביל שעסקו בעניני עולם הזה, אלא דגם בעניני העולם הזה אם כוונתו לשם שמים הרי כאלו עשה בהם מצות, ולזה הם תמימות, עכ"ד.

ובבהינה זו פי' בערוגת הבשם (פ' יתרו) מה שמברכים בברכת חתנים שהכל ברא לכבודו, ואח"כ ברכת יוצר האדם, דבפשיטות אי אפשר לברך יוצר האדם דהא נמנו וגמרו דנוח לו לאדם שלא נברא משנברא, אבל כיון דבאמת כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו, ויש בכח האדם להכניס הכל תחת גבול הקדושה, אם כן שפיר י"ל דנוח לו שנברא, משום הכי ראוי לברך קודם שהכל ברא לכבודו, ושוב שפיר י"ל יוצר האדם, עכ"ד.

אמנם לפי דרכו של א"ז זללה"ה יל"פ המדרש בדרך אחר קצת, על פי מה שכתב בערוגת הבשם (פ' תצא) לפרש הכתוב כי תצא למלחמה על אויביך, ופירש"י במלחמת הרשות הכתוב מדבר. ונתנו ה' אלקיך בידך ושבת שביו, פירש"י אם תעשה כל האמור בענין לסוף ה' אלקיך נתנו בידך. דהנה כבר מבואר בחובת הלבבות דכל עניני האדם וכל מעשיו ותנועותיו הם או מצוה או עבירה, דאפילו דברי רשות אם מקיים בכל דרכיך דעהו הרי נכנס בגדר מצוה, ולעומת זה אם כוונתו למלאות תאות נפשו הבהמיות גם דברי הרשות נכנסין בסוג דבר האסור. והנה מדרך היצה"ר ותחבולותיו דאינו בא להסית לעבור עבירה או למנוע מדבר מצוה, דבודאי ישראל כשר לא יאבה אליו ולא ישמע לו, על כן

להיראים דקהלה ההוא לחוג את יום הולדת של הרב דבר שלא שערום אבותינו וחדש אסור מן התורה, ולכן באו אל הערוגת הבושם זללה"ה וסיפרו לו דברים כהוייתן, אמר להם הערוגת הבושם אספר לכם מעשה רב ממורי ורבי הגאון בעל כתב סופר זללה"ה, בשנת תרכ"ט הוצרך הכתב סופר לשהות זמן רב בעיר פעסט למען צרכי הכלל, ובכל שבוע היו נוסעים כמה בחורים מתלמידי ישיבתו לשבות אצל רבם על שב"ק, פע"א נסע הערוגת הבושם יחד עם אחוזת התלמידים, וכאשר הגיעו לבית רבם ורצו ליכנס ליתן שלום כנהוג מצאו שהדלת היתה סגורה, ומתוך חדרו שמעו קולות ובכיות נוראות, לאחר שעה קלה נפתחה להם הדלת, והם נרעשו לראות עיניו וצורתו איך שהם מלאים דמעו, כדרך שאלת תלמיד לרב שאלו לרבם לומר להם פשר הדבר אולי אינו מרגיש בטוב ויש לו יסורים אז ילכו לקרוא לרופא, הכתב סופר הרגיע אותם ואמר להם דעו נא תלמידיי, היום הזה הוא יום שבו נולדתי, ועשיתי לעצמי חשבון הנפש והתבוננתי הרי אני בן ג' שנים, במה עסקתי כל אותן השנים הללו, במה בליתי עתותי היקרים, ומצאתים בלא תכלית, אין בי לא תורה לא חכמה ולא צדקות, ולמה לא אבכה על בילוי ימי אשר אינם חוזרים. וסיים הערוגת הבושם ואמר ראו והתבוננו בתקיפי קדמאי איך התנהגו ביום הולדת שלהם, אבל העושה חג יוכל כזה אינו אלא מן המתמיהים ואין רוח המקום נוחה הימנו.

(ועיין בשו"ת ערוגת הבושם או"ח סימן רט"ו)

ובזה יש לפרש בדרך רמז מאמר הגמרא, על כן יאמרו המושלים, אלו המושלים ביצרים, בואו ונחשוב חשבוננו של עולם, הרי אני כך וכך שנים בעולם הזה, ובמה עסקתי כל אותן השנים הללו, כמה תורה למדתי בימי חיי, כמה מצות ומעש"ט קיימתי, ואם אתה עושה כן תבנה בעולם הזה, כי הוא ממארי דחושבנא ויודע מה חובתו בעולמו.

כבת כ' בלא חטא. אמנם לפי האמור הכוונה דכיון שהיה בת ק' כבת כ' בלא חטא, וקיימה מצות הבורא ופרעה החובה, אם כן היתה יכולה לעבוד את ה' גם בעניני רשות, ועל כן היו שנותיה כולן שוין לטובה, שלא היה צריכים לחסר מהם פלגא דלילות ודצלווי ומיכל. וזה שדרש המדרש (ב"ר פנ"ה ס"א) ויהיו חיי שרה, הה"ד (תהלים לו יח) יודע ה' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה, כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימים. והכוונה דמאחר שהיתה תמימה במעשיה לקיים כל מצות הבורא, על כן היו שנותיה תמימות, שלא היו צריכים למעט מחשבון השנים.

ובזה יתבאר הגמרא על כן יאמרו המושלים, אלו המושלים ביצרים, רמז על אלו המקיימים בכל דרכיך דעהו, ומכוונים בכל מעשיהם לשם שמים, והם נקראים מושלים ביצרים כי זהו תחלת דרכי היצר להתחיל בדבר רשות כמבואר בערוגת הבושם, והם אומרים בואו חשבון, בואו ונחשוב חשבוננו של עולם, אם מילא כל ימיו ושנותיו בתורה ומצות ועבודת ה', ואיתא בזה"ק (ויחי דף רכד.) ואברהם זקן בא בימים, דהיינו שבא עם כל הימים והיו מלאים בעבודת ה' ולא נחסר לו מהם אפילו יום אחד, עי"ש. וטרם שקיים האדם מה שהוא מחויב בהם אי אפשר לו ללחום עם היצה"ר בדברי הרשות, ורק כאשר פרע החובה יכול להוסיף גם בדברי הרשות ולהיות מושל ביצרו, ולזה אמר ואם אתה עושה כן, שיהיה ממארי דחושבנא לחשוב חשבוננו של עולם, אז תבנה בעולם הזה, שכל ימיו ושנותיו בעולם הזה יהיו מלאים בתורה ומצות ולא יצטרכו למעט מחשבון השנים. (ועיין בעצי חיים בפרשתו).

[ב]

עוד יתבאר בדרך רמז על פי עובדא דהוה בעיר אחת גדולה לאלקים אשר רצו בני הקהלה לחוג את יובל השבעים של רב העיר, והדבר חרה מאד

עוד יתבאר על פי דברי האלשיך הקדוש (הובא בערמי נחל פי' נצבים) דבנין בית העתיד יבא מן השמים (זוה"ק פינחס רכא.) בנין של אש (בבא קמא ס:), וזה נעשה מרוחניות התורה והמצוות שעושים ישראל מעת שנחרב בית המקדש, וכמו בנין גשמי שנעשה אסיפת אבנים אבן על אבן עד שנגמר, כך הוא בנין הרוחני חומת אש, ומה שלא נגמר הבית עדיין ממעשיהם הטובים של הצדיקים, כי אחד בונה ומאה סותרים, וכל העושה עבירה מפיל קצת מחומת בית המקדש, עכ"ד. ומרן דו"ז זללה"ה בספה"ק ויואל משה (בהקדמה) הביא מה שאמר פעם מרן הקדוש מצאנו זי"ע שבית המקדש של מעלה נגמר, אלא שחסר עדיין הפרוכת, וענה הרה"ק רבי יהושע מטאמאשוב זללה"ה כי אנו מאמינים באמונה שלימה שרבינו הקדוש יוכל לעשות הפרוכת, ולא השיב אז מאומה, אלא פעם אחרת אמר מהיכן אתם יודעים שלא עשיתי את הפרוכת, אלא שרשע גדול במעשיו קרע אותה, עכ"ד.

וזהו ביאור דברי הגמרא, על כן יאמרו המושלים בואו חשבון, בואו ונחשוב חשבוננו של עולם, היינו החשבון של בנין בית המקדש ועיר הקודש ירושלים של מעלה, כי בעוונותינו שרבו יצאו מה שיצאו והסתירה הוא יותר על הבנין, וצריכים לחשוב חשבוננו של עולם, האם אנחנו בכלל בוני ירושלים, או חלילה ממחריבי קרתא בגרם חטאתינו, ואם אתה עושה כן להיות מהמושלים ביצרם אשר בודאי אין להם חלק בחורבן ביהמ"ק של מעלה, אז תבנה בעולם הזה, שזוכה לבנות ביהמ"ק בעולם הזה על ידי מצות ומעש"ט. (ועיין כע"ז בדברינו ס"ג ואתחנן תשס"א).

נכנסנו בחודש תמוז, וידוע מה שפי' א"ז זללה"ה בייטב פנים (יפה לעינים אות א) ויהי החודש הזה סוף וקץ לכל צרותינו, ויהי החודש הז'ה, הוא תמוז, שצירופו זה איננו שו"ה ל"י, סוף וקץ לכל

צרותינו, עי"ש. בשבעה עשר בתמוז מתחילין להתאבל על חורבן ירושלים, ויכול האדם לדמות בנפשו שהאבילות על חורבן ירושלים הוא אבילות ישנה, אמנם לפי האמור הרי זה אבילות חדשה בכל שנה ושנה, על מה שבעוה"ר בידים אנו מחריבין ביהמ"ק של מעלה במעשינו הרעים ר"ל, ולזה בכל שנה ושנה אנו מתאבלים על חורבן ירושלים על מה שהחרבנו מחדש ביהמ"ק של מעלה בעוה"ר. בואו ונחשוב חשבוננו של עולם, כמה נבנה ביהמ"ק של מעלה וכמה הוא נחרב בעוה"ר, מי יודע מה אנו גורמים במעשינו, האם אנחנו מהבונים או חלילה מהסותרים ויש לנו חלק בחורבן ביהמ"ק של מעלה.

על כן יאמרו המושלים בואו חשבון, בואו ונחשוב חשבוננו של עולם כמה שנים כבר אנו מתאבלים על חורבן ציון וירושלים, עומדים אנו בחודש תמוז שנת תשס"ח ועדיין לא נושענו מגלות החל הזה, ולזה צריך כל אחד להשים אל לבו ולעשות חשבון הנפש באיזה מצב הוא עומד, ויראה כל אחד להיות מן המושלים ביצרם להתגבר נגד כוחות היצר.

והשי"ת יעזור שיהיה תבנה בעולם הזה ותכונן לעולם הבא, ונזכה לתקן מה שחטאנו, ולתקן מה שהחרבנו במעשינו על ידי תשובה מאהבה דזדונות נעשות זכיות (יומא פ:), דעל ידי זה זוכים לבנות מה שסותרו, וכתב בזרע קודש (פ' תצא) לפרש אמרינו בתפילה ובנה אותה בקרוב בימינו, כי הקב"ה בונה ירושלים בימינו, על ידי הימים שלנו, שבכל יום כשאדם עובד אותו ית"ש, הכל לפי מעשיו בונה את ירושלים ובית המקדש של מעלה, עכ"ד. והשי"ת יעזור שנוכה להיות דבוק בתורה ובמצוות, ויהי החודש הזה סוף וקץ לכל צרותינו תחלה וראש לפדיון נפשינו ונזכה להתרוממות קרן התורה וישראל והתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

קריאת פסוקי התורה "ברך משה" החסידים סאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקודש"ט מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעעו"כ"א

קריאת יואל - בני ברק

המטרה: להמציא הלואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעמו"מ

"ברכת מזל טוב"

הגנו משגרים ברכת מדי"ט רמה ולבבית לאנ"ש החשובים כל אחד בשמו יבדך

הרי"ד **אלעזר אלימלך בלאשטיין** ה"ו

ולאבו הרה"ח ר' דוד בלאשטיין שליט"א
ולחתנו הרה"ח ר' אלי' זאב לעוו שליט"א
להכנס בנו, נכדו חב' יוסף ה"ו
לעול התורה והמצוות

הרי"ד **אלעזר טובי' שווארץ** ה"ו

ולאבו הרה"ח ר' אשר לעמיל שווארץ שליט"א
ולחתנו הרה"ח ר' משה מילער שליט"א
להכנס בנו, נכדו חב' שמעון ה"ו
לעול התורה והמצוות

הרה"ח ר' **מנחם צבי ראטער** שליט"א

ולאבו הרה"ח ר' משה יעקב ראטער שליט"א
להולדת הנבי
אעל בנו, נכדו הרי"ד שמעון ה"ו

הרי"ד **זלמן לייב כהן** ה"ו

ולאבו הרה"ח ר' משה עבי כהן שליט"א
להולדת בתו, נכדתו

קידושא רבא בביהמ"ד קרעטשניף רח' הסלי"ה

הרי"ד **יואל יאקאב** ה"ו

ולאבו הרה"ח ר' חיים אליעזר יאקאב שליט"א
להולדת בתו, נכדתו
קידושא רבא בביהמ"ד קרעטשניף רח' הסלי"ה

הרי"ד **יואל מרדכי דאווידאוויטש** ה"ו

ולאבו רב ר' משה אהרן דאווידאוויטש שליט"א
אב"ד סעקלחוד
ולחתנו הרה"ח ר' שלמה יודא בראך שליט"א
ולקוטו רב ר' בן ציון יאקאבאוויטש שליט"א

להולדת בתו, נכדתם

קידושא רבא בביתו רח' בית הלל 6

הרה"ח ר' **שמריהו גליק** שליט"א

לארוסי בנו הבה"ח יואל משה ה"ו

הרב ר' **צבי יודא ווייס** שליט"א

חבו הנהלת המוסדות

ולאבו הרה"ח ר' בנימין זאב ווייס שליט"א

ולחתנו הרה"ח ר' דוד שלאמאוויטש שליט"א

ולקוטו הרה"ח ר' יהושע ווייס שליט"א

לארוסי בתו, נכדתם

הרה"ח ר' **דוב איצקאוויטש** שליט"א

ולאבו הרה"ח ר' יעקב איצקאוויטש שליט"א

ולחתנו הרה"ח ר' יצחק בנעט שליט"א

לארוסי בתו, נכדתם

הרה"ח ר' **יצחק סאנדער** שליט"א

ולאבו הרה"ח ר' שלמה זלמן סאנדער שליט"א

לנישואי בנו, נכדו

ביום שלישי בלאנדאן

הרה"ח ר' **ישראל משה גאלדשטיין** שליט"א

ולאבו הרה"ח ר' קלמן גאלדשטיין שליט"א

לנישואי בתו, נכדתו

ביום שלישי באולמי התמר

הרה"ח ר' **חיים יחזקאל פוקם** שליט"א

ולתרתו ר' יודא חיים גוטער שליט"א

ולתרתו ר' יודא ארי' ווירעבערגער שליט"א

לנישואי בנו, נכדו

ביום רביעי באולמי הוד והדר

הרה"ח ר' **ישראל צבי קלוין** שליט"א

ולחתנו הרה"ח ר' דוד בערקאוויטש שליט"א

יוד קופת גמ"ח המרכזי

לנישואי בתו, נכדתו

ביום חמישי באולמי הוד והדר

ק"ו

"נפש חיה"

ע"ש הרבנית הצדיקת
מרת ה' מייזליש ע"ה
בת מרן רבינו משה ז"ע
נלב"ע ח' שבט תשנ"ג
★ ★ ★

ק"ו

"חסדי מנחם משה"

ע"ש
ר' מנחם משה גאנץ
ז"ל
ב"ר דוב ז"ל
נלב"ע י"ג מנחם אב תשנ"ב
★ ★ ★

ק"ו

"תהלה לדוד"

ע"ש ר' משה דוד
מעלער ז"ל
ב"ר יחזקאל משה ז"ל
נלב"ע י"א תשרי תשמ"ה
★ ★ ★

ק"ו

"אב"ן ישראל"

ע"ש ר' אברהם נתן
בערנאט ז"ל
ב"ר ישראל ז"ל
נלב"ע מ"ו חשוון תשל"ז
★ ★ ★

ק"ו

"ציון לנפש חיה"

ע"ש ר' בן ציון בנעט
ז"ל ב"ר ישראל צבי ז"ל
נלב"ע מ' שבט תשנ"ג
וזתנו מרת חיה ע"ה
ב"ר יהושע ז"ל
נלב"ע י"א סיון תשנ"ה
★ ★ ★

ק"ו

"חסדי בא"ר"

ע"ש ר' אלכסנדר
בנעט ז"ל ב"ר עזרא ז"ל
נלב"ע כ"ג ניסן תשנ"ז
וזתנו מרת רייזל ע"ה
ב"ר אפרים ז"ל שמעון
נלב"ע ה' טבת תשנ"א
★ ★ ★

ק"ו

"ממכון שבתו

השניח"

ק"ו

"חסדי שלמה זלמן"

ע"ש ר' שלמה זלמן ז"ל
בן ר' מרדכי וורנבערגער ז"ל
נלב"ע ח' כסלו תשנ"ב
★ ★ ★

ק"ו

"חסדי ישראל יעקב"

ע"ש ר'
ישראל יעקב איזנבערגער ז"ל
נלב"ע מ"ו אדר תשנ"ז
ואביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם
מענדל ז"ל ב' סיון תשנ"ה
ואמנו מרת דינה ע"ה
ב"ר יעקב ישראל ח"ו ז"ל
נלב"ע כ"ט תמוז תשנ"ז
★ ★ ★

ק"ו

"חסדי שמואל והנה"

ע"ש
ר' שמואל זאב לעוו ז"ל
ב"ר יעקב דוב ז"ל
נלב"ע ג' תשרי תשנ"ח
וזתנו מרת הנה ע"ה
ב"ר חיים משה ז"ל
נלב"ע י"ב חשוון תשנ"ו
★ ★ ★

ק"ו

"אנשי ח"ס"

ע"ש
ר' איגודור פרידמאן ז"ל
ב"ר נחמ"י ז"ל
נלב"ע ו' שבט תשנ"ג
וזתנו מרת הנה לאה ע"ה
ב"ר יעקב פרענקל מב"ח ז"ל
נלב"ע ב' אלול תשמ"ג
★ ★ ★

ק"ו

"צב"א מרו"ם"

ע"ש ר'
צבי אלימלך געלבמאן ז"ל
ב"ר אברהם ז"ל
נלב"ע ד' אלול תשנ"ט
וזתנו מרת בריינדל ע"ה
בת ר' מרדכי מנחם ז"ל
נלב"ע כ"ה תמוז תשנ"ט
★ ★ ★

ק"ו

"אפריון נמט' אר' שמעון"

ע"ש ר' שמעון דאסקאל ז"ל
בן ר' שניאור זלמן ז"ל
נלב"ע ד' מנחם אב תשנ"ה
★ ★ ★

ק"ו

"זכרון חיים צבי"

ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ל
ב"ר חזק' איתמר טובי ז"ל
נלב"ע י"ג כסלו תשנ"ה

הכוננו לקראת

מיר טוען דערמיט מעלדן פאר אלע אונזערע חשובע ידיים און תומכים
 אז אונזער אייגענארטיגע אקציע אין קרית יואל
 וועט פארקומען אי"ה דעם קומענדיגן
יום ב' פרשת ואתחנן הבעל"ט

פרטים יבואו

למען ציון לא אחשה
 ולמען ירושלם לא אשקוט!

מוסדות יטב לב בארה"ק, ירושלים - בני ברק

יערליכע אקציע • פרשת ואתחנן • קרית יואל

סאטמארער קהילה אין בני ברק איינגעהילט אין גרויס חדוה דקדושה מיטן אפקויף פון זכות "היכל ישיבה קטנה" דרב"י מסאטמאר

דורך הרבני הנגיד רודצו"ח
מוה"ר אברהם יודא
גאלדבערגער הי"ו
- להגל נישואי בנו היקר ני"ו -
אויף די פרעזענליכן בקשה
פון כ"ק מרן אדמו"ר
הגה"ק מסאטמאר
שליט"א

ני"ו עב"ג הכלה המהוללה שתחיל
בשעה טובה ומוצלחת.

עס איז איבעריג יעדעס ווארט
ארויסצוברענגען די גרויסע זכיה
וועלכע עס איז אונטערגעקומען
פאר'ן חשוב'ן נדבן הי"ו מיטן
אפקויפן אַ היכל התורה וואו
צווישן איהרע ווענט וועלן די
בחורי חמד פרחי כהונה תלמידים

פון די ישיבה קטנה
זיצן און הארעווען
על התורה והעבודה,
עס איז אומשאצבאר
די גרויסקייט פון
האבן אַ חלק אין די
טויזנטער שעות
לימוד התורה און
עבודת התפילה פון
די נאנט צו הונדערט
בחורים במשך די

ר' אברהם יודא הי"ו האט
אונטערגענומען די געוואלדיגע
אונטערנעמונג אויף די
פרעזענליכע בקשה פון כ"ק מרן
אדמו"ר שליט"א ויאמר אברה"ם
אברה"ם ויאמר הנני, אצינד הארט
פאר'ן אונטערפיהרן אונטער די
חופה זיין חשוב'ן זוהן החתן
החשוב והיקר כמר אליהו מאיר

בני ברק - גייענדיג צום דרוק
הערשט אַ קול ששון ושמחה
אינערהאלב די סאטמארער
קהילה קדושה אין בני ברק יצ"ו,
די ציבור ענטפאנגט מיט אַ
אויסערלישע חדוה דקדושה די
בשורה מרנינה, אז דער
באקאנטער פילאנטראפ הרבני
הנגיד הנכבד רודף צדקה וחסד

מוה"ר אברהם יודא
גאלדבערגער הי"ו
פון קרית יואל יע"א
האט אפגעקויפט די
זכות פון די "היכל
ישיבה קטנה דרבינו
יואל מסאטמאר"
וועלכע געפונט זיך
אין די געגנט פון
זכרון מאיר בני
ברק.

וטריא פון די גמרא רש"י ותוס' מיט אַ זעלטענע קלארקייט, אלעס אונטער די געטרייע אויפזיכט פון די איבערגעגעבענע חשוב'ע מגידי שיעור שליט"א מטן געטרייער מנהל רוחני הרה"ג ר' יצחק זוד יאקאב שליט"א ועל צבאם דער ראש הישיבה שליט"א.

אצינד האט ר' אברהם יודא הי"ו די זכיה עצומה אפצוקויפן די זכות פון אזא מקום תורה פון וואו די קול התורה איז נשמע למרחוק פון די פריה פארטג'ס שעה'ן ביז שפעט ביינאכט, עס איז זיכער אז די זכות התורה וועט איהם ביישטיין צו געבענטשט ווערן מיט ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת, און אין דעם זכות וועט ער זעהן פיהל נחת ותענוג פון דעם קינד החתן היקר ני"ו און פון אלע זיינע קינדער מתוך הרחבת הדעת.

ויתן לך את ברכת אברה"ם

גאנץ הלכות בשר בחלב מיט די נושאי כלים, און דאס איז נאר וואס די בחורים האבן זיך מוסיף געווען אין די אייגענע זייטיגע צייט, אין צוגאב צו די געוואלדיגע התמדה ויגיעת התורה וואס די בחורי חמד זענען משקיע בין כותלי הישיבה יומם ולילה, און טאקע אדאנק זייער פלייסיג לערנען קומען זיי צו זיך צו פארהערן אין ענדע פונעם יאהר אויף די גאנצע מסכתא וואס איז געלערנט געווארן במשך די יאהר. ווי אויך אצינד ווען עס דערנענטערט זיך די ענדע פון שנת תשס"ח זענען די בחורים שוין טיף אריינגעטהון אין לימוד החזרה אויף מסכת כתובות וואס זיי האבן דורכגעלערנט אין די פארגאנגענע חודשים אַ חלק בלימוד העיון מיט די ראשונים ואחרונים אויף די סוגיות הגמרא, און אַ חלק בלימוד הבקיות לערנענדיג די שקלא

זעקס טאג פון די וואך און באזונדער אין די ימי שבתות וימים טובים, דאס אלעס וועט אי"ה ווערן נזקף צום בונה הבית לזכותו ולהצלחתו, וה' ברך את אברה"ם בכל.

ווי באקאנט איז ביז נישט לאנג צוריק די ישיבה קטנה געווען איינקוואטירט אין די שיכון קרית יואל, אבער לעצטנס - צוליב די דוחק המקום און ריבוי התלמידים בליעה"ר - איז די הנהלת המוסדות געווען געצווינגען צו אריבער פיהרן די ישיבה קטנה אין אַ גרעסערן פלאץ אינעם בנין פון די סאטמארער ביהמ"ד "בית יהוסף" אין די געגנט פון זכרון מאיר.

כדי לשבר את האוזן איבער די חשיבות פון די ישיבה וואלט גענוג געווען ארויסצוברענגען נאר די איינע נייעס אז די פארגאנגענע וואך האבן נאנט צו אַ מנין בחורים מצויינים זיך פארהערט בע"פ

ישיבת מהרי"ט

דרבני יואל מסאטמאר

ר"ת יואל בני בית
נתיסדה ע"י ב"ק רבינו הגה"ט זצ"ל - מנשאת ב"ק מ"ן נתיסדה שליט"א
בראשת מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

"טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו"

בגימטריא: "אברהם יהודה גאלדבערגער"

איש חי ורב פעלים, ידידנו החשוב והנכבד שמו מפאריס, איש האשכולות וידיד כל ח' ב"ך הכשרון והמעש, אשר לא למענו יעש, מרבה פעלים לתורה ולתעודה ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, במדה מרובה וגדושה, על כן נהלל ונשבח לשמו האחד ה"י אברה"ם לעמוד לימין אביו, ולמען יקרי בני ציון, בכל נפשו ובכל מאד מ"י כמוהו עושה גדולות, להקים בתים נאמנים במסירות, ויבנה ערי יהוד"ה הלוא הוא הטפסר הגדול ליהדות החרדית בכל מקומות מושבות

מו"ה אברהם יהודה גאלדבערגער ה"י

תערב ברכותינו החמות לרגל יום שמחת לבו יום כלולה בנו היקר המושלם בכל אפסים, עדיו לנאון ולהפארת בית ישראל, כש"ת החתן אלי מאיר גי"ו

בורא עולם בקנין השלם זה הבנין

והאי יומא קגרים, להללו ולשכחו בשערים, כי לרגל השמחה הגדולה השורה בביתו נעתר לבקשת כ"ק מ"ן רבינו עט"ר שליט"א, ובא לעזרתנו

בסכום אדיר

ובשכר זאת קנה לו מקה טוב, וכות היכל הבהמ"ד דיישיבה קטנה מהרי"ט בבני ברק יצ"ו אשר בצל קורתו עוסקים בתורה ועבודה קרוב למאה תלמידי הישיבה הע"י ויקרא "היכל אברהם יהודה גאלדבערגער" וזכות הבית הגדול והקדוש הזה שנקרא שמו עליו יגן עליו לנצח נצחים!

והנה כי כן יבורך גבר ירא ה':
המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בתם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק
"וידגו לרב בקרב הארץ"
בגימטריא: "אברהם יהודה גאלדבערגער"

המברכים בכבוד והוקרה למען שמו באהבה
הרב צבי ווייס - הרב ישראל שלום גאלדבערגער - הרב שניאור זלמן גרינבוים - הרב היים עזריאל יאושעף - הרב אברהם ישעי ווייס - הרב נפתלי ראטשילד הרב ירמיהו דושינסקי - הרב יואל שווארץ

הננו מצטרף בזה לברכתם של מרביצי התורה דמוסדותינו הק' ואשגר בזה ברכותי מתוך רגשי לבבי ההומה קדם ידידנו הטפסר הגדול רחיים ומוקיר רבנו ותלמידיהון ואיהו גופא צורבא דרבנן מקים עולמות של תורה וחסד ה"ה מוחר"ר אברהם יואל שליט"א, לרגל יום שמחת לבו בנישואי בנו המצויין גי"ו
ולכבוד אשר נענה לבקשת מ"ן דודי רבינו שליט"א ונדבה רוחו לקנות זכות היכל הישיבה קטנה פה ב"ב אשר קול התורה של צעירי הצאן בוקע בה יומם ולילה בהתמדה נפלאה. ובזכותו יוכלו להמשיך ללמוד מתוך הרחבת הדעת דקדושה.
זכות גדול נפל בחלקך אשר יעמוד לך ולב"ב להוושע בכל מילי דמיטב ולרוות רב נחת דקדושה מזיווג זה ומכל יוצאי חלצין שיחיו וכט"ס.
ידיך עוז ומוקירך כעריך הום
הק' חיים צבי מיזליש
ראש ישיבת מהרי"ט, קרית יואל - בני ברק

יהוד"ה אתה יודוך אחיך

בשם קרוב לא לפייס חניכי מוסדותינו ועשרות הכלי קודש, נישא בזה אלומות גודש, בברכת מזל טוב, מדיחוק מקום וקידוב לב, קדם מע"כ ידידינו ומכובדינו האי גברא יקרא, רודף צדקה וחסד תדירא, מסוד בלב ונפש בגוף ובממון למען מוסדותינו המעטירה,

הרבני הנגיד החשוב והמרומם

מזה"ר אברהם יהודה גאלדבערגער שליט"א

אב"י בקרית יואל יע"א

אשר נעתר לבקשת
כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
ודכש לעצמו זכות
היכל הישיבה קטנה פה ב"ב
לרגל השמחה שבמעונו, קול ששון בארמונו, בנישואי בנו נ"ו
עב"ג הח' שתח"י למז"ט ובשעטו"מ

וערופה ברכתנו המרובה, בכל לשון של הודאה וחיבה, שיזכה לרוות מיוצ"ח תענוג ונחת, מתוך אושר ועושר והרחבת הדעת, וימשיך לעמוד לימין הרמת מוסדותינו הקדושה, ובשכר זאת יהברך בכל ברכאן דנפישא.

החותמים למען שמו בהוקרה והערכה
הנהלת מוסדות סאטמאר
קרית יואל - בני ברק יע"ו